

ՐԱՅԵՐԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Vol. XI, No. 2, January 19, 1929

Ճիւտ 11, Նո. 2, Յունվար 19, 1929

ՊԷՆՏ Ի ՄԱՆՍՈՒՍԼԱՐ

ՔԻԼԻՍԵԼԵՐ

Պունտան էվվէլքի պէնտիմիդտէ՝ Քրիստոս պաշօլաղը հալտա սէմատա վէ գէմինտէ անըն ճէսէտի օլան պիր, ումուսի վէ մուգատտէս քիլիսէսի պուլունտուլունը իյզահ էթմիշ իտիք: Պու քէրրէ «քիլիսէլէր» աէմէլէ նէ աէմէք իսթէտիյիմիլի թարիֆ էթմէք իսթէք իզ:

Քրիստոսա իման էտիպ՝ անը քէնտիլէրինէ իսէլասքեար վէ պաշ աէյու թանըյանլար հէր նէրէտէ պիր արատա պուլունտուլարսա պիրթթապի պիր իթթիֆազ վէ իթթիհատ թէշքիլ էտէճէլէր իտի: Սէվիպ անա թապի օլաճազլարը զաթ պիր տիր, անըն իշիւն կէօրէճէլէրի իշ պիր տիր:

Լաքին պազը ահվալ անլէրին այրը թէշքիլ: Եթ եափմալարրնա միւնասէպէթ վէրմիշ տիր:

Էյճիւմլէ, անլէրին մահալլէրինին պիրի պիրինտէն ուզազ օլմասը այրը թէշքիլաթա եօլ աշար: Երուսաղէմտէ պուլունան միւմինլէր քէնտիլէրճէ վէ Անթաքիատա պուլունանլար քէնտիլէրճէ պիր հէյէթ թէշքիլ էտիպ՝ իշլէմէյէ մէճպուր տըրլար: Բէսուլլարըն էյամընտա՝ Կորնթոսա, Եփեսոսա, Բոմատա վէ սաիր շէհրէրտէ այրը այրը քիլիսէլէր թէշքիլ օլունմուշ իտի: Հաթթա Պօղոս առաքեալ էվլէրտէ պուլունան քիլիսէլէրի տախի զիքը էտիյօր:

Պիր ազ սօնրա միլլիէթ այրը քիլիսէլէր թէշքիլինէ միւնասէպէթ վէրտի, Եէհուտի միւմինլէր, Եունանի միւմինլէր, Ասորիլէր, Խըպտիլէր, Էրմէնիլէր վէ աիր միլլէթլէր, մէմլէքէթլէրի լիսանլարը վէ անանաթլարը Փարզլը

օլաղը իշիւն այրը այրը քիլիսէլէր թէշքիլ էյլէտիլէր, Գօնսթանթինին էյամընտա ճիւմլէ միլլէթլէր պիր սիյասի իտարէ ալթընտա պուլունտուլարընտան արա սըրա պիր արայա կէլիպ՝ իթիգատ վէ ուսուլը իպատէթլէրինէ տաիր իթթիհատ հասըլ էթմէյէ չալըշտըլար իսէ տէ, Եինէ Բոմա քէնտի տաիրէսինտէ Բիւզանդիոն քիլիսէլէրի քէնտի տաիրէլէրինտէ, Էրմէնիլէր աէ քէնտի տաիրէլէրինտէ իթթիհատ լար թէշքիլ էյլէտիլէր:

Այրը քիլիսէլէր թէշքիլինէ միւնասէպէթ վէրէն պիր խուսուս տա ազախ Փարզը իտի: Տէօրտիւնճիւ ասրտա Արիոս Քրիստոս հազգընտա տիկէր Եպիսկոպոսլարտան Փարզլը պիր ազիտէյէ ինանտըղընը պէյան էտինճէ տիկէրլէր Արիոսահանլարը քիլիսէլէր րէֆազաթընտան թարտ էթտիլէր, օլ վազթ Արիոս կիպի ինանան լար այրը քիլիսէլէր թէշքիլ էթմէյէ մէճպուր օլտուլար:

Պու կիւն քիլիսէլէր թէշքիլաթընըն այրըմասընըն պէլլի սէպէպլէրինտէն պիրի պու տըր: Վաֆթիղճիլէր՝ վաֆթիղին քէմալէ էրտիքտէն սօնրա վէ տալարազ իճրա օլունմասընը թալէպ էթտիլէրի իշիւն՝ այրը քիլիսէլէր թէշքիլ էթմիլլէր տիր: Փափազի քիլիսէլէր Բուհ իւլ Գուտսըն Փէտէրտէն վէ Օղուլտան նիւպէան էթտիլինէ վէ Օրթօտօքս քիլիսէսի եալընըլ Փէտէրտէն նիւպէան էթտիլինէ իթիգատ էթտիլէրի իշիւն պիրիպիրլէրի իլէ իթթիֆազ էթմէտիլէր: Փրօթէսթանլար եօթը խորհուրդու զապուլ էթմէտիլէրի իշիւն զատիմ քիլիսէլէրտէն այրըմըշ տըրլար: Քիլիսէլէր թարիսինտէ պու ազախ տալալարը փէք չօք կէօրիւմիւշ վէ Քր-

ընթացումն արասցնտա իրաւաք հաթթա մուհարէպէլէրի պիւլէ միւհիպ օլմուշ տըր:

Տիկէր պիր միւհարէպէլէր քիւլիսէնին ումուրունը խտարէ էթմէքլէքտէ գուլլանըլան մէսլէք Ֆարգընտան նէշէթ էթմիշ տիր: Կազմակերպութիւնլարը եանի թէշքիւլաթլարը խտարէ էթմէնին Ֆարգլը մէսլէքլէրի վար տըր: Պու Ֆարգ հիւքիւմէթ խտարէլէրինտէ տախի կէօրիւլլըր: Պիր եօլ ֆիւմիւրիյէթ եանի Տէմօգրասի տիր: Պիր հէյէթի թէշքիւլ էտէն ազալար օլ հէյէթին ումուրունու օլ հէյէթի թէշքիւլ էտէն ազալարըն էքսէրիյէթինին ըէյի իլէ խտարէ էտէրլէր: Րէիսլէրինի վէ մէմուրլարընը քէնտիլէր սէշէրլէր, վէ անլէր ճէմաթըն էքսէրիյէթինին ըէյինի իճրայա մէմուր տըրլար:

Պաշգա պիր եօլ տա ճէմաթ քէնտի մէմուրլարընը ինթիսապ էթտիքտէն սօնրա իտարէ ի ումուրը օլ մէմուրլարըն էլինէ թէսլիմ էտէրէք արթըլ քէնտիլէր իշէ զարըշմազլար, մէսլէա Երիցականլար:

Պիր եօլ տա Եպիսկոպոսականլըլ տըր: Հէյէթ պիր ըէիս թային օլունտուղտան սօնրա կէրէք ճէմաթ վէ կէրէք տիկէր մէմուրլար օլ ըէիսին խտարէսինէ թապի թութուլուրլար:

Քիւլիսէ թէշքիւլաթը տախի պու եօլլարըն հէր հանկը պիրի իլէ խտարէ օլունապիլիւր: Պուն լարըն պազը զաթի թարաֆլարը վար պազը տա գուլվէթլի թարաֆլարը վար տըր: Պազը էհալի պիրինի պազըլար տա տիկէրինի թէրճիհ էտէրլէր: Քիւլիսէլէր պու ուսուլ ը խտարէ ճիհէթինտէ տէ թէֆրիգ օլունուրլար:

Ժողովականլար, քիւլիսէնին ազալարընըն քէնտի ումուրլարընը քէնտի ըէյլէրի իլէ իտարէ էթմէսինի իսթէրլէր: Երիցականլար ճէմաթըն սէշտիյի ներկայացուցիչլէր եախօտ երէցլէրլէ քիւլիսէյի խտարէ էտէրլէր: Եպիսկոպոսականլար քիւլիսէնին ումուրունը Եպիսկոպոսն եէտինէ թէսլիմ էթմիշլէր տիր: Եպիսկոպոսականլար եանի փափալիլէր, Օրթօտօքսլար, էրմէնիլէր, Անկլիկանլար վէ սաիրէ պունա իլալէթէն պիր տէ կարգ մէպտէսինի գապուլ էտիպ՝ պու քիւլիսէ ըէիսլէրինէ Քրիստոս վէ Առաքեալլար թարաֆընտան սէլահիյէթ վէ նուֆուզ զամմ էտէրլէր:

Թէֆրիգաթա պիր միւհարէպէլէրտէ ատէմլէրին տինի տաիրէտէ սատէլիյէ վէ մէրասիմէ էհէմիյէթ վէրմէք մէյլլէրի տիր: Պազը ատէմլէր ըուհանիյէթէ մէյլ էտիպ՝ սատէլիյի սէվէրլէր, պազըլար տա իտարիճի ալամէթլէր-

տէն վէ մէրասիմտէն միւթէէսսիւր օլուրլար: Պու ճիհէթ տախի միւլինլէրին պիրպիրլէրինտէն այրըլըպ այրը քիւլիսէլէր թէշքիւլ էթմէլէտէն եօլ աշմըլ տըր: Պու մէյլլէրին տէ սուլի իսթիմալը վար տըր: Սատէճիլէր տինի խտարէ մէթլէրի սօղուգ պիր հալա կէթիւրէպիւլիլէր, մէրասիմէթլէրտէ տինին ըուհընը զայ էտիպ՝ անը խարիճի վէ հայաթսըլ պիր շէյ եափապիլիլէր: Վէ լաքին պու երկտէն վուգու պունան թէֆրիգաթ տախի հազիգի տիր:

Ձիքը էթտիյիմիգ խուսուլարըն հէր պիրի տէ քիւլիսէ թէֆրիգաթընա խէյլլէճէ միւհարէպէլէր վէրմիշլէր իսէ տէ շու սահիհ տիր քիւլիշէ տէֆա պու միւհարէպէլէրլէր լուղուսուլ եէրտէ թէշքիւլ էտիլիյօր, վէ պու թէֆրիգաթ նէթիճէսինտէ քիւլիսէլէր արասընտա ատալլէթ վէ նիֆազ զահիր օլույօր: Փափալի քիւլիսէ տիր կէր Քրիստիանլարը աղըլտան տիշարտա սայմազլա, կարգա ինանանլար Փրօթէսթանթ քիւլիսէլէրի՝ մի եկեղեցի հուսուտունտան տիշար տա կէօգէթմէքլէ, վաթիլիգլիլէր տիկէր քիւլիսէլէրին ազալարըլա հազըրըլութիւնա իշթիրաք էթմէմէքլէ, վէ եախօտ նիշէ Փրօթէսթան Փըրգալար փէք ճիւղի Ֆարգլար սէպէպիւնտէն տիկէր քիւլիսէլէրտէն այրըլմազլա, պու թէֆրիգաթ մէյլլինի հուսուտունտան տիշարը սիրմիւշ օլույօրլար:

Պազըլար տա պու յարանուանական Ֆարգլարը լուղուսունտան զիյատէ թազպիհ էտիյօրլար: «Պու քիւլիսէնին եա քիւլիսէլէրին լուղումը նէ՝ Յարանուանութիւնլէրին մանասը նէ՝» աշյօրլար: Լաքին պիլիլիմ քիւլիսէնին լուղումը վար վէ քիւլիսէտէ յարանուանութիւն պիւսպիլիլէր պիր պէլա տէյիլ տիր: Էկէր մուհապպէթլէ վէ միւսատէքեար ըուհլէ խտարէ օլունուր իսէ քիւլիսէնին հայաթընըն կէնիշլէնմէսինէ յարանուանութիւնլէր խտարէթ էտէպիլիլ: Պիրինին իհմալ էթտիյիլ տիկէր թէշքիւլ էտէր. պիրիպիլիլէրիյէ մուգատտէս ըէգապէթէ թուլուլուպ թէրազըլ էտէպիլիլէրլէր: Պունըն շարթը տա քիւլիսէնին պաշը օլան Քրիստոսըն մուհապպէթ խտարէսինտէն այրըլմամազ տըր: Ումում քիւլիսէնին վէ հէր պիր քիւլիսէնին Քրիստոսըն խտարէսի թահթընտա մուհիմմ վէ պէլլի կոշումը պուլունտուղունը տա ունութմամալը իզ:

Աճէպա հազիգաթէն քիւլիսէնին վէ քիւլիսէլէրին կոշումը վար մը վէ անը նասըլ պուլապիլիլ իզ:

ՏԻՆ ՎԷ ԻԼՄ

Պու Ռեկտեմբերին սօն հաֆթասընտա տիւն հանըն հէր թարաֆընտան կէլմիշ օլան 5000 դա- տար իլմ մուալլիմէրի նիւ Եօրդտա պիր դօն- ֆէրանս եափտըլար: Պու դօնֆէրանստա հէր քէս քէնտի տաիրէսինտէ իծրա էթտիյի եէնի քէշֆլէրի իյզաս էյլէտի: Ֆիզիքստէ զիյա, սէ- տա, էլէքթրիք տաիրէլէրինտէ, իլմի հայաթ տաիրէսինտէ, իլմ ի ինսան, իլմ ի բուհ վէ սա- իր տաիրէլէրտէ փէք ածայիպ քէշֆիյաթլար իծրա էտիլմիշ տիր: Պունլար հազգընտա եէվ- մի դազէթալար էփէյի մալիւմաթ վէրտիլէր: Լաքին պունլար արասընտա էհալինին նազար Ե տիզգաթընը ճէլպ էտէն մատտէլէրտէն պազը- սը ատէմէ ալազատար օլան մէսէլէլէր, եանի անըն զուհուրունա վէ ալազգի վէ տինի հա- յաթընա ալազատար օլան պահալար օլմուշ տըր:

Օրատա խաթիպլէրտէն պիրիսի, իլմին պու եէնի քէշֆիյաթը հօնիւնտէ ատէմէլէր Ալլահ հազգընտա օլան թէսաւվուրլարընը վէ կիւ- նահ հազգընտա օլան ֆիքրէլէրինի տէյիշմէք կէրէք օլտըզլարընը իտտիա էյլէտի: Վէ պիր թարաֆտան պու իտտիայը եափան Գրիսթիան- լըզա դուվվէթլի պիր տարպէ էնտիրտիյինի զանն էթտի, տիկէր թարաֆտան էհալտէն նի- չէլէր տինին թէմէլի սարսըլտը տէյու էնտիշէ էթտիլէր: Էրմէնի տօսթլարըմըզտան պիրիսի մէզքիւր նութգըն նիւ Եօրդ կազէթալարընտա- քի բափօրթընըն պիրիսի պիզէ կէօնտէրիպ՝ ի- լաւվէթէն չէօյլէ եազմը իտի:—

«Պու կիւնիւն եիւքսէք տէրէճէ տինի թէտ- րիսաթընըն վէ իլմին պիզէ էօյրէթտիյինէ կէօ- րէ, չիմտէն սօնրա Փրօթէսթանընըն Լուսաւոր- չալանլար արասընտա իֆա էտէճէք տիր փէյ- զամը (առաքելութիւն) վար տէյու տիւշիւնմէք ասըն թէտրիսաթընտան փէք ուզազ պիր շէյ տիր: Վէ իշթէ պունը կէօսթէրմէք իւզրէ սանա թալմզ զազէթասընտաքի բափօրթը կէօնտէ- րիյօրըմ»:

Կէօյա քի Ալլահ վէ կիւնահ հազգընտա թէ- սաւվուրըմըզը եախօտ ինսանըն թարիսինէ տաիր ֆիքրիմիզի թէպտիլ էթմէք Գրիստիան- լըզը վէ տինի ճէհալէթ թօրպասընա աթ- մազ տէմէք տիր:

Պիզէ պէօյլէ պիր շէյ եօզ տըր:

Իվվէլա շուներ պիլէլիմ քի, մուհիմ մէսէ- լէլէր հազգընտա թէսաւվուրաթըմըզըն թէպ-

տիլ օլմասը նիչէ տէֆա էյիյէ իշարէթ տիր, թէրազը ֆարզ էտէր: Պիր չօճուզ պէօյիւ- տիւքէ, փէտէրի, տօսթլարը, շէհրի, էթրա- ֆընտաքի նէսնէլէր հազգընտա թէսաւվուրը տէյիշիլէր: Պիր կէնճին միւլլիֆլէր, հիւքիւ- մէթլէր, վէ սայքի հէր շէյ հազգընտա թէսաւ- վուրը կիթտիքէ տէյիշիլէր: Էօյլէ օլմազսա չօճուզ պէօյիւմիւշ սայլըմազ, կէնճ թէրպիյէ օլմուշ օլմազ: Ալիմէր տախի թապիաթըն գուվվէթլէրի վէ գախտէլէրի հազգընտա քէն- տի թէսաւվուրլարընը հէր տաիմ թէպտիլ է- տիյօրլար: Պէօյլէ օլտըզը իշիւն իլմ ֆէսիս օլ- մազ:

Ալլահ՝ էսրարէնկիլ պիր վարըզ տըր: Ա- նըն հազգընտա նիշիւն տաիմա չօճուզլուզու- մուզտա թաշըտըզըմըզ ֆիքրէլէրտէ գալալըմ, նիշիւն էճտատըմըզըն տիւշիւնտիւշիւնտէն ֆարզը տիւշիւնմէյլէր:

Պիր միւլլէխանէյէ կիրիպ՝ օրատաքի ա- ճայիպ շէյլէրի կէօրիւնճէ քէնտիմիզէ օլ միւ- զէ վէ անը թէրթիպ էտէն զաթըն հազգընտա տէրհալ պիր թէսաւվուր թէշքիլ էտէր իզ: Լա- քին վազթ վէրիպ՝ օլ միւլլէխանէնին միւթէ- նէվվի շիւպէլէրինի կէզտիքէ վէ նէսնէլէրի թէֆթիշ էթտիքէ էսքի ֆիքրէլէրիմիզի թէպ- տիլ էթմէյէ մէճպուր օլուր ըզ: պու իսէ պիր զայաթ տէյիլ, իլլա պէօյիւք պիր քեար տըր: Թապիաթ միւլլէսինի թէֆթիշ էթտիքէ անըն պէօյիւք Միւհէնտիսի հազգընտա թէսաւվուրը մըզը թէպտիլ էթմէզսէք պու պիզէ ապէս տիր: Ճահիլ վազթըմըզտա Ալլահ պիզիմ կիպի սաշ- լը սազալը վէ ճիհանըն պիր քէօշէսինտէ օ- թուրան ճէսէտլի միւսինն պիր քիմսէ տիր տէ- յու տիւշիւնիւր իտիք: Լաքին վազթ միւրուրըլ լա քեախնաթըն էսրարընա վազըֆ օլտուզճա պու ֆիքրի տէյիշիլ իզ: Օ պու պէօյիւք ճիհան լարը եափմազա վէ իտարէ էթմէյէ քեաֆի օ- լան պիր զաթ տըր: Լաքին պազըլար անըն շախ- սիյէթինի ինքեար էթմէքլէ, օնու պիզտէն տէ զաիֆ վէ աճիզ եախօտ խայալի պիր հիշիյէ տիւշիւրիւրլէր: Իլմտէ թէրազը էտէնլէր տօզ- րու տիւշիւնիւրլէրսէ էսքի Ալլահ թէսաւվուր- լարընը թէպտիլ էտէլէր, լաքին տահա պէօ- յիւք, տահա մազուլ պիր թէսաւվուր թէշքիլ էտէլէր:

Նիշէլէրին զաննընճա Գրիսթիանլըզըն թէ- մէլի Թէքվին Գիթապընըն իլք պապլարընը հարֆիյէն անլամազըզ տըր: Սայր, Գրիսթի- անլըզըն թէմէլի Գրիստոստա միւնքէշիֆ օլան

Ալլահ տեր: Իլմ ճիւղէ քէշֆիյաթը իւր օնտան տահա եիւքսէք վէ տահա մագուլ պիր թէսավ-վուր կէթիրէպլիւրսէ Գրիսթիանլըզը անճազ օլ վազթ ճէրհ էթմիշ օլուր:

Մէզքիւր Գօնֆէրանստա իրատ ք նուրթ է-տէն Փրօֆէսօր կիւնահ թէսավվուրընը տա գալ տըրմազը թավսիյէ էյլէյօր իտի: Պունտա անըն պազտըղը նօգթա շու իտի, կէօյա քի Ալլահ Սինա տաղընտա Մովսէսէ պազը էմրլէր վէրմիշ վէ օլ էմրլէր կիւնահը մէյտանա կէթիրմիշ: Աիւ լազ՝ Ալլահըն քէշֆի էմրի նէթիճէսի տիր: Պու ֆիքրի թէպտիլ էտէլիմ տէմէք տօղրու տըր: Ալլահըն էմրի իւր հազգ վէ նահազգ եափըլ-մազ: Ալլահ ատէմի եարաթտըղընտա ախլազի գապլիլիյէթի օրայա գօյտու. վէ ախլազի շէ-րիաթ պու ախլազի գուվվէթլէրին իշլէմէք թարզը տըր: Նասըլ քի թապիի գաիտէլէր թա-պիի գուվվէթլէրին մէվճուտիյէթ վէ Փաալի-յէթ թարզը տըր: Ուալիքին օրայա գօտուղու անվալ տըր վէ պու կիւն ատէմ օլ գուվվէթլէրի թէֆթիշ էտէրէք օլ գաիտէլէրէ վազըֆ օլուր-լար, այնի վէճհ իւզրէ ատէմլիյին շարթլարը ատէմին իշլէրիսինէ Ուալիք թարաֆընտան գօնուղմուշ տըր: Ատէմլէր օլ գաիտէլէրի ան-լամադտա թէրազգը էտէրլէր, վէ էթմէլի տիր-լէր: Իմտի ատէմ, ատէմլիյին պու շարթլարը-նը անլար վէ անլէրէ կէօրէ իշլէր եա իշլէմէզսէ օնա ախլազ տէնիլիւր, լաքին անլէր քէնտիւնին եա պաշգալարըն քէշֆի օլարազ էմր էթտիյի պիր շէյ օլմայըպ՝ Ալլահըն օրայա գօյտուղու շարթլար օլտըղընը հիսս էտէրսէ, օլ գէման ախ-լազ եա սալահ եա կիւնահ օլուր: Պու սուրէթլէ իլմ կիւնահ հիսսինի ճէհալէթ թօրպասընա աթ-մազ, իլլա օնու տահա զիյատէ մանատար գը-լար:

Իլմ քեաինաթը կէնիշլէնտիրմէլէ տէ ա-տէմի քիւշիւթմէզ: Պէօյիւք տուրպիւնլէր ճի-հանը կէնիշլէթմէլէ վէ գուվվէթլի խուրտէ-պիւնլէր գէրէլէր ալէմինի տէրինլէշտիրմէլէ ատէմի քիւշիւթմէյօրլար, իլլա անը պէօյիւ-տիւյօրլար: Պու քէշֆիյաթը եափան ատէմ տիր:

Իմտի էնտիշլէյէ լուղում եօզ տըր: Իլմ թէ-րազգը էթմէլէ Ալլահ, ախլազ, հայաթ վէ րուհըն թապիաթընը Փարզըլը սուրէթլէ թարիֆ վէ թէսավվուր էտէպլիւր, լաքին նէ Ալլահը մահվ էտէպլիւր, նէ ախլազը գալտըրապլիւր, նէ տէ րուհ ը ինսանը զաիլ էտէպլիւր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԳԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍԻՆ ԻԼՀԱՄԱԼԱՐԸ

Բ.

Դաւիթ Իլհամը

Դաւիթին հայաթը իլքինտէն սօնունատէք պիր չօզ միւլթէլիֆ հալարտան վէ ինգիլապ-լարտան իպարէթ օլմուշ տըր: Միւթէպէր պիր Փամիլեատան օլուպ կէնճիլիյինտէ Բեթլէհէմ օվալարընտա չօպանլըզ էթմիշ, վահշի հայվան լարլա օղրաշմը, Գօղիաթ իւր հարպ էթմիշ, վիատիշահըն սարայընա գապուլ օլունմուշ, օ-րատան ֆիրարա մէճպուր օլուպ՝ պիր չէթէ պաշը էօմրիւ կէշիրմիշ, սօնրա լքի գապիլէյէ ըէիս վէ տնտէն պիւթիւն միլլէթէ մէլիք օլմուշ, մուհարէպէլէրլէ մէշղուլ օլուպ՝ եէնմիշ եէ-նիլմիշ, ասայիշ իւզրէ եաշամը, պէօյիւք Փա-ղիլէթլէր կէօսթէրմիշ, պէօյիւք կիւնահլար իշ-լէմիշ վէ սաիրէ: Լաքին պու անվալ արասըն-տա օ՝ իլհամլար ալմը տըր: Իսրայէլին շիրին զէպան շաիրի մադամընտա շիրլէր թաանիֆ էթմիշ, վէ իշթէ անըն ալտըղը իլհամլար Մէ-ղամիր Գիթապընտա մուհարէր տիր, վէ Մէ-ղամիրին քիւնհիւ եանի էօղիւ, 23ճիւ Մէղմուր-տա իճմալ էտիլմիշ տիր, «Բապպ Զօպանըմ տըր, պիր շէյէ միւհթամ օլմամ», Եանի Ալլահ էօմրիւն հէր նէվ անվալընտա պիղէ եազըն օ-լուպ, հէմ պիղէ մուսվէնէթ էտէր, հէմ տէ ան-լէր իւր պիղի տահա եիւքսէք հայաթա իրչատ էտէր:

Պու իլհամ սալթ Դաւիթին հայաթընա տէ-յիլ, իլլա պիւթիւն պէշէրիյէթին հայաթընա միւթապըզ տըր: Պու իլհամ իւր թահրիւր օլուն-մուշ օլան մէղմուրլար ինսան գալպիւնին միւ-թէնէվլի թէճրիպլէրլէ իհթիզազ էտէն հիս-սիյաթ թէլլէրինէ խօշ անհնի իւր թէհսիր է-տէր: Պու սէպէպտէն տիր քի տէհրլէրտէն պէ-րու միւլմիւնլէր, պիղիմ միլլէթիմիզ տա-խի տիւշար օլտըղլարը խօշ եա նախօշ ահ-վալ արասընտա տաիմա Մէղամիրտէն ճէսարէթ վէ թէսէլլի պուլմուշլար տըր:

Մէղամիր ամէլի պիր իլհամ տըր: Ատէմ միւզալադատա մը տըր 22նճիլի, չէրին վէ շէ-րիրին զալէպէսինտէն տօլայը մէֆթուր մը տըր, 37նճիլի, թէճրիպլէտէն մաղլուպ մը տըր, 51նճիլի, թէճրիպլէյէ զալիպ մի տիր 103իւն-ճիւլիւ, թապիաթըն հաշմէթլի գուվվէթլէրի

էօնիւնտէ միւթէհայեր մի տիր 19ճըլը վէ սա-
իրէ օգուր: Պէօյլէճէ Մէզամիր հայաթըն հէր
թարաֆընսա տօգուռնան պիր դուվվէթ տիր:

Պու իւհամ սալթ Դաւիթին միւտտէթ Ի հա-
յաթընս միւնհասըր տա տէյիլ տիր: Մէզամի-
րին նիչէսինի Դաւիթտէն ասըլար սօնրա եաշա-
յան միւմինլէր այնի բուհ իլէ եազմըլլար տըր:
Հաթթա Օգոստինոսըն տուալարը, Թոփմաս Ա-
գէմփիսին միւթալալարը, պիզիմ Նարեկացի-
նին տուալարը վէ նիչէ սաիր տուալար Դաւիթ
իւհամը իլէ միւհէմ թահրիրաթլար տըր:

Լաքին Մէզամիր սալթ խուսուսի աւվալ Ի-
չինտէ օգուռնուլաճազ պիր քիթապ տէյիլ տիր:
Անը տէվամի սուրէթտէ օգուռնան պիր քիմսէ
օլ մէզմուրլարտաքի հիսսիյաթ վէ պասարը
անլատըգճա քէնտիսի տէ օլ եիւքսէք աւվալ Ը
բուհիյէյէ նաիլ օլուր վէ կէլէճէք օլան թէճըր-
պէլէրէ վէ ինգիլապաթա անլէր կէլմէզտէն հվ-
վէլ հազըր պուլուռնուր:

Պու սէպէպտէն Դաւիթ իւհամը եանի Մէ-
զամիր էսքիմէզ: Միւմինլէր անլէրի ալէտտէ-
տէվամ օգուռնազլա տահա եիւքսէք, տահա
զապի, տահա զիյատէ իլահի հայաթա մալիք
օլուպ՝ հայաթըն ճիւմլէ ինգիլապաթընս հա-
զըր օլուրլար:

«Րապպ չօպանըմ տըր, պիր չէյէ միւհթաճ
օլմամ:»
Յ. Գ. Գ.

ՀԱՆԿԸՐԸ ՏԱՀԱ ՄԱԳՊՈՒԼ

Մէհհուր ինթիպահճը Պիլի Սընտէյին 1918
Մարտ 11տէ Ալմանլար հազգընտա սէօյլէտիյի
սէօզլէր:—

«Ալլահ պանս էօմր վէրտիքճէ պիր տահա
իւզէրինտէ Ալմանիատա Եափըլմը մարգասը
պուլուռնան պիր չէյ սաթուռն ալմայաճաղըմ:
Գաթիլ՝ Ալմանլար: Լանէթ պէօյլէսի մախ-
լուզլարա»: «Պիր Փրուսիալը՝ մէլուռն, կէրէք-
մէզ, մէքրուհ, զալիմ պիր ճէլլատ տըր»: «Ալ-
ման Գայսէրի՝ կէլինճիք կէօզլիւ, տօնուզ չէ-
նէլի, պուզա պօյուռնու, զազան զարընլը, Ալ-
լահա պուզգ էտէն, մէքրուհ, զօզմուհ պիր պօ-
զազ քէսիճի տիր քի չէյթանըն քիրլի աղըընը
քիրլտէլիպ փէնչէլէրինի սըյգըլլատըղըմըզ գէ-
ման հիսսէսինի ալաճազ տըր»:

* * *

Տիւնեանըն էն նամտար քէմանքէչի տէյու
թանըլան վէ հէր սէնէ միլիօնլարճա քիմսէլէ-
րին քէնտիսի տինլէմէյէ գօշուշտըղը Ալմաթի

լը միւզիչըն Յըրից Բրայսլըըն սէօզլէրի:—

«Մուզիք պանս Ալլահըն պիր աթիյէսի
տիր: Անը պէն զազանմատըմ: Շէօյլէ քի մու-
զիքիմ իչիւն մէմնուռնիյէթէ պիլէ լայըզ տէյիլ
իմ:

«Գազանտըղըմ փարայը պէնիմ մալըմ տէ-
յու թէլազգը էթմէմ: Օ էհալինին փարասը
տըր. լայըզը սուրէթտէ իսթիմալ էթմէք իչիւն
եէտիմէ էմանէթ հալընտա գօնուլմուհ պիր մէպ
լազ տըր:

«Պաշգասընը պիր փարշա էթմէքտէն, եա
տա պիր չօճուղը պիր չիչէ սիւտտէն մահրուճ
էտէրիմ տիւչիւնճէսիյլէ պահալը պիր թաամ
սըրփարըչ էթմէքլիքլէ քէնտիմի գապահաթլը
հիսս էտէրիմ: Պու խուսուսլարտա սէվկիւլիւ
գէվճէմ պանս հէմէֆքեար տըր: Եէտիյիմ վէ
կիյտիյիմ սիզէ մալիւմ տիր: Միւզիքտէ միւ-
յէսսէր օլտըղըմ պու պիւթիւն սէնէլէր զարֆըն
տա քէնտիմիզ իչիւն պիր հվ պիլէ եափտըրմա-
մըչ իզ: Օնըն վէ պիզիմ արամըզտա տիւնեանըն
պիլմիւմլէ էվսիզլէրի տուրուլթօր»:

Պու իքի ատէմին սէօզլէրինէ շու սօն պիր
զաշ հաֆթա իչինտէ այնի զազէթանըն իչին-
տէ ռասթ կէլտիմ: Պիրինճիսինի ատէմլէրին
թէվպէսինէ չալըչան, դայյուր պիր միւպէշ-
չիր, իքինճիսինի իսէ տօլարլար իչինտէ եիւ-
զէն, վէ բուհանի հայաթտան պի խապէր, չէ-
րէֆիչէսթ պիր միւզիչըն տէյու զանն էթտի-
յիմ պիր արթիսթ եազմըչ տըր:

Լաքին այնի ազլամտա Սընտէյ վէ Բրայս-
լըր պուլուռնտըղըմ չէհրէ տալէթ օլուռնուհ օլ-
սալար, պէն սօնրաքինի տինլէմէյէ կիտէճէք
իտիմ: Անըն մազամլարընտա, օլ պիրինին վա-
զընտա օլտըղընտան զիյատէ Բրիստոսը քէշֆ
էտէճէք իտիմ:

ԵՐՈՒԱՆԴ ՀԱՏԻՏԵԱՆ

Հարթֆըրտ, Գըմն.

XX

Մ. Ամէրիգատա սերվէթ վէ իչ 1920տա
տահա իլէրի կիտէճէյինի չիմտիտէն մալիյուռն
խապէր վէրիյօրլար: Բրայսլըր հիսսապ էտիյօր
քի պու սէնէ 4,750,000 եէնի օթօմօպիլ եափը-
լաճազ, վէ պիր միլիօնը իիւրաճ էտիլէճէք տիր:
Կէլէն սէնէ հէփ էսհամ քեաղըտլարընըն եիւք-
սէլէճէյի զանն օլուռնուլթօր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԱՆԱՄ ՏԵՅԻԼ ԱՄՄԱ

Ծնունդ սապահը իտի: Կիւնէջ պէհար կի-
պի փարլազ, հաւա միւլայիմ վէ պէրրազ իտի:
Աղաճլարըն պազըլարըն ինսանլարըն աքսի օլա-
րազ էլպիսէ վէ զիյնէթլէրինտէն սոյունմուշ
իսէլէրտէ՝ եէշիլ չիմէնլէր իւզէրինտէն չօգ տա-
իմի եէշիլ դալան արգատաշլարընա գարըշարազ
մէնդարէյէ պաշգա պիր կիւզէլիք վէ միւլթէ-
նէվիլիյէթ պախշ էտիյօր իտիլէր: Հէր էվին
պիր քէօշէսինտէ գօնուլմուշ օլան Ծնունդ ա-
ղաճլարընն եէշիլ տալարըն արասընա ասըլմըշ
օլան թէզեհնաթլար վէ միւլպատէլէ էտիլէն հէ-
տիյէլէր հէր թարաֆտան եաղտըրըլան թէպրիք
քարթլարը, 1900 սէնէ էվիլէ Բէթլէհէմտէ տօ-
ղան չօճուղըն տիւնեա թարիխինէ օլան մանա-
սընը իլան էտիյօր իտիլէր: Պիր իքի հաֆթա-
տան պէրրու մաղաղլարտա վէ սօգաղլարտա
կէօրիւլէն իղտիհամ, էլլէրտէ կէօթիւրիւլէն
փաքէթլէր, եիւզլէրտէ նիւմայան օլան շաղըզ
ալամէթլէրի օ պէօյիւք միւլթտէյի ալէմէ իլան
էտիյօր իտի: «Եէր իւզէրինտէ սէլամէթ, ա-
տէմլէրտէ հիւսնիւ րիզա»:

Եինէ տէ պիզ դարիպլէր վազթըլլա օճազ-
լարըմըզ պաշընտա Ծնունդըն արգու էտիյօր ի-
տիք: Եիւզ պինլէրճէ իլալէ օլունմուշ օլան
փօսթա մէմուրլարը վասըթասը իլէ տէյիլ՝
տօղրուտան կիտիպ պիր պիրիմիզէ Ծնունդը
թէպրիք էթմէք հասրէթինտէն քէնտիմիզի ա-
լամայօր իտիք:

Պու միւլահաղատա իքէն դափու չալընտը
վէ պիրաղտան Արրահամ աղանըն «Շնորհաւոր
Ծնունդ եւ Յայտնութիւն» սէտալարը օտայը
տօլտուրտու:

«Յայտնութիւն եւ Միւրտութիւն» ճէվապը
իլէ քէնտինի քէօշէյէ օթուրթտուրտու, օ ա-
նտէ Ամէրիգատա տէյիլ վաթանտա, Կիլիկիատա
իտիք:

Արրահամ աղա պիր թարաֆտան սիկարա-
սընը եազըպ, «Պէն փօսթա իլէ, քարթ իլէ Ծը-
նունդ անլամայօրըմ, ազգային, տոհմային Ծը-
նունդա հասրէթէլ իմ, օնուն իշիւն կէլտիմ»
տէտի:

Օ էսնատէ փէնճէրէտէն տըշարը պազըպ՝
«Շու հաւայա պազընըզ, շու ճէլալա, շու կիւ-
զէլիյէ հայրան օլունուզ: Սէնթէլ Փարզտան
կէշիպ կէլտիմ, եէշիլ չիմէնլէր, եէշիլ աղաճ-

լար, կէօլլէր վէ ազար սուլար արասընտան կէ-
շիպ կէլտիմ: Նիւ Եօրքըն գըշ մէվսիմինի կէօր-
տիւքճէ էվիլէտէն Ամէրիգայա կէլմիշ օլան
ճիւլմէ Հայլարը թուրուպ պիրէր տայազ ա-
թասըմ կէլիյօր» տէտի:

«Նիշիւն ինթիյար, նի՞ չիւն դազապլանը-
յօրսըն» սօրտում:

«Եիկիրմի օթուզ սէնէ տիր պուրատա օ-
թուրանլար, եա տա կէրի կէլէնլէր, պու մէմ-
լէքէթ հազընտա պիզէ հիշ պիր տօղրու մա-
լիւմաթ վէրմէտիլէր: Իզլիմ, եաշայըշ, թի-
ճարէթ եօլլարը, նէ՞ տիր, նէ՞ իմքեան վար օլ-
տուղունա տաիր պիր սէօզ սէօյլէմէտիլէր: Ա-
մէրիգա տէնիլիւսէ եա գօնտուրա Փապրիգասը
եա տա իլմ ի իլահի մէքթէպի անլար իտիք:
էօյլէ դանն էտէր իտիք քի պաշընտա շափգա
օլան մութլազա պատուելի օլուր: Պուրատա
պաշգա պիր դազանճ եօլու տա եօզ տըր: Եէ-
հուտիլէր պիզտէն նէ՞ դատար ազըլլը պիր միւլ-
լէթ տիրլէր: Վազթըլլա կէլիպ՝պու ազատ մէմ-
լէքէթին հէր իմքեանիյէթինի կէօրիւպ՝ սէր-
վէթի վէ փիացայը գապթ էլլէմիշլէր: Պիզտէն
իսէ ազ չօգ սէրմայէսի եա սանաաթը օլան քիմ-
սէ պուրայա կէլմէտի, թա խարապ օլանա գա-
տար օրտա գալտը, չիմտի իսէ եօլլար գափան-
տը» ճէվապ վէրտի:

«Պիլմէ՞ղմիսինիզ քի պիզիմ միլլէթ հէմ
պալթսըզ, հէմ տէ սիյասէթսիզ տիր» տէտիմ:

«Ազըլսըզ տէմէյէ գօրգուլլօրմըսըն» պա-
ղըրտը Արրահամ աղա, վէ էլինի ուզատարազ,
«Պարի հալիմիզի, վազիյէթիմիզի պիլէրէք միւ-
սաֆիր օլտուղունուզ մէմլէքէթլէրտէ սիւքիւթ
ճէ եաշամազ չարէսինէ պազասազ: Սէպէպսիզ
վէ Փաիտէսիզ եէրէ իւզէրիմիզ տաալէթ վէ
նէֆրէթ կէթիւրմէքտէն կէրի տուրուլլօր մը ըզ,
եախօտ տուրուլլօր մը» տէտի: Վէ սէօզիւ-
նիւ քէստիւրմէք իսթէմէտիլիմի կէօրէրէք տէ-
վամ էլլէտի:

«Հէման շու Ամէրիգա ըլիսի ինթիսապըն-
տաքի ահմազըլլարը ունութտընը մը, 120
միլիօն Ամէրիգալըլարըն իշինտէն եալընըզ պի-
զիմքիլէր կէօյէ միլլէթ հալինտէ հէփսի պիր-
տէն Սմիթհէ ըլլ վէրէճէյիզ կիպի իլանլար եօլ-
լատըլար: Պէլքի պիր գաշ շախսըն քիսէսինէ
պիր գաշ եիւզ եա պին տօլար կիրտի, լաքին
պիւթիւն միլլէթ եիւզտէն տիւշտիւ: Ամէրիգա-
տա, Ալաման, Իթալիան, Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ,
Եէհուտի, Սլաւ, հէր իւնսիւր եա միլլէթ վար
տըր: Պուլարտան պիր թանէսի միլլէթ հալին-

տէ օրթայա տիւշմէտիւէր: Շիմտի կէլ Ամէրի-
զալըլարա անլաթ քի պիգիմ խապէրիմիդ եօզ
տըր: Օնլար պիգիմ միւմէսսիլիմիդ տէյիլ» տէ-
տի վէ տիւշիւնկիւէյէ տալըպ պաշընը սալլայա-
րազ՝ «Տիւլանէնին պիրի գալգըպ Վօշինկթօնա
ըլթիմաթօմ վէրեր վէ քէնտի քէնտինի Հայաս-
տանըն վէքիլի տէյու թասլայըպ՝ պիր թագըմ
պէրպատ լիսան գուլլանըր իսէ, Հայաստան-
տաքի կազ եաղըլար պիգիմ տիր, տօգուլմա-
յըն, տէյսէ, պիր կիւնաէ գալգար Սմիթհէ հա-
գարէթամիդ չէյլէր եազար իսէ, պէօյլէ պիր
թիմարխանէ խարճը պիգիմ միլլէթին իսմինի
պէրպատ էտէր իսէ քի՞մ անլատաճազ քի օ
պիգիմ տէյիլ, պիզ հէփիմիդ տէ խասթախա-
նէ խարճը տէյիլ իզ: Էն մէրհամէթ վէ իշթի-
րաքա չայան պիր միլլէթ իքէն պու կիւն էն
մէնփուր օլույօրըզ: Հէր եէրտէ արգու օլուկ-
մազլար սըրասընա կէչիօրըզ: Ալլահ պէտթէ-
րինտէն սազլայա» տէտի:

«Արրահամ աղա, միլլէթին պիր րէսմի թէշ
քիլաթը վէ րէսմի հէյէթի օլմազսա պէօյլէ հէր
էրքէն գալգան իշէ եալիւըր» տէտիմ:

«Րէսմի հիյէ՞թ մի, քի՞մ օլաճազ, քի՞մ
ինթիխապ էտէճէք, պիր ինթիխապա չըգընըզ՝
կէօրէճէքսինիզ քի գաֆա եարըլաճազ, կէօզ
չըգաճազ, ատէմ էօլէճէք, էլ ալէմ սէյիլի տու
րաճազլար: Պէլքի հէփիմիդի տէ տըշարը ա-
թաճազլար. սազըն էօյլէ պիր չէյ եափմայա-
լըմ: Հէր եէրտէ թատընա պազտըզ» տէտի վէ
պաշընը սալլայարազ: Պիզ տէյիլիզ: Պիգիմ տէ-
յիլ, ամմա անլաթմազ չարէսի եօզ, Եէնի Ձէ-
րի հիքեայէսինի պիլի՞րմիսինիզ» տէվամ էթ-
տի:

«Պէն օ հիքեայէյի իշիթմիշ իտիմ, լաքին
Արրահամ աղատան տինլէմէք իսթէրիմ:»

«Վազթըլլա գարընըն պիրի օղլունա տա
րըմըշ, օղլու հայազլըզ էտիօր իմիշ, կիտիպ
Եէնի Ձէրի աղասընա չէզվա էթմիշ: Աղա՝ Կիթ
օղլունու կէօսթէր, պուրա կէթիրսինլէր, տէ-
յու էմր էթմիշ: Գարը պիր Եէնի Ձէրի իլէ տը-
շարը չըգմըշ, լաքին իշէրիտէ կէօրտիւյիւ օ
հէյալէթլու ատէմլէր, սիլահլար, սօփալար վա-
լիտէ գալլինէ էօյլէ թէէսիւր էթմիշ քի օղլու-
նու թէսլիմ էթմէյէ գըլամազ օլմուշ: Օղլու-
նու կէօսթէրմէսէ քէնտիսի տայազ եէյէճէք:
Եօլտա պաշգա պիր տէլի գանըլլա րասթ կէ-
լիպ, «Իշթէ պու տըր» տէմիշ:

«Եէնի չէրի օղլանը եազալայըպ սիլէ, քէօ
թէք վուրարազ աղայա կէօթիւրիւր իքէն՝ կէնճ

Պու պէնիմ աճաւ տէյիլ, տէյու պաղըրըյօր ի-
միշ:

«Էնճամ աղանըն հուզուընտա տախի «Ա-
ման աղա պէնիմ անամ էօլէլի օն սէնէ օլտու:
Պու գարըլը թանըմամ» տէտիլինտէ, Աղա, «Վայ
վալիտէնի տէ ինքեար էտիօրսըն» տէյու 100
թանէ սօփա չէքտիւրմիշ վէ «Հայտէ անանը ար-
գանա ալ էվէ կէօթիւր» էմրինի վէրմիշ: Կէնճ
գարըլը արգասընա ալըպ՝ կիտէր իքէն եօլտա
պիր արգաստաշը րասթ կէլիպ, «Օ նէ՞ Ահմէտ,
պու գարը քի՞մ տիր» սօրմուշ:

«Անամ տըր, անամ» ճէվապ վէրմիշ:

«Քէօր օլ, անան էօլէլի 10 սէնէ օլտու» տէ-
տիլինտէ, «Պէն տէ պիլիօրըմ ամմա, կիթ աղա
յա անլաթ» տէմիշ:

«Էվվէթ» մըրըլտանտը Արրահամ աղա,
«անամըզ տէյիլ, լաքին էճնէպիլէր անլամայօր-
լար, տայաղը եէյիպ՝ արգամըզա տա ալմալը-
յըզ: Մըսըրտա Արապլար 1920տէ նիւմայիշ եա-
փըյօրլար վէ տիւնքիանլարը եաղմա էտիօր-
լար իտի: Պիգիմ ազըլըլարտան պիր գաշը գար
չըլարընա չըգըպ՝ եաղմա մալլէրինի ալմըլլար
վէ քիլիսէյէ կէօթիւրմիւշլէր: Էրթէսի կիւնիւ
չէհրէ պիր Էրմէն Էրմէն լազըրթըսը տըր եա-
յըլըպ՝ Հայլարը քէսմէյէ վէ եաղմա էթմէյէ
պաշլատըլար: Եոլունանիսթանտա սըղլնմըշ օլան
գաղթապանլար, պիր կիւն րահաթ եիւզիւ կէօր-
մէտիլէր: Եպիսկոպոսը եարալայըպ՝ սազգա-
լընը թրաշ էթտիլէր: Քի՞մ: Հայլար, կիթ ան-
լաթ քի օնլար պիզ տէյիլ իզ: Անամըզ տէյիլ
տիրլէր: Սէլանիքտէ, Պէյրութտա, Ֆրանսա-
տա պիր պիրինի գաթլ էյլէտիլէր: Պու միլլէթ-
լէր «Հայլար արզու օլունմայաճազ պիր էօն-
սիւր տիւր տէյու պիր թա ալվուր ալըր իսէ
քիմ սօղրուլտաճազ, «Պայր անան տըր, տէյօր,
Եէնի չէրի աղասը» տէտի:

«Հէր միլլէթին արասընտա էյիլէր տէ պու-
լունուր, քէօթիւլէրտէ, պունուն իշիւն նէ մէ-
րազ էտիօրսըն, Արրահամ աղա» ճէվապ վէր-
տիմ:

«Ձէնկինին գուսուըրը էօրթիւլիւր, գուվ-
վէթլի տախիմ հազըլը չըգար: Պիզ մատէմ քի
վաթանսըզ, հիւքիւմէթսիզ, միւսաֆիր վէ գաղ
թապան իզ, պիրիմիդին ամէլի իշիւն ճիւմլէսի
թազպիւհ օլունուր, պիր տէլինին եիւզիւնտէն
պին ազըլը գիյան չէքէր: Պիզ էն գիյատէ տիգ-
գաթլը օլմալը իքէն էն թէտպիրսիզ օլմամըզ
պիգի մահվ էյլէտի վէ հալա էտիօր» տէտի վէ
մէյուսանէ պիր հարաքէթլէ «Պու նախախնա-

— Թաթալիզաթընը՞ :

— Ա՛խ, օղլուս, պիղ վուրուլմուշուզ, պիղ եարալըզ, պիղ պալըզըզ, պիղ իլաճա, սուլա, իշթիրաքա, ճէսարէթէ վէ թէսէլլիյէ միւհ թաճըզ: Էյէր պուշլարը պիղէ թազտիմ էտէ-ճէք օլան եէկեանէ լիսան Թիւրքճէ իսէ, օ սէ-պէպտէն պիղիմ պու պէրէքէթլէրտէն մահրու-միյէթիմիզ թէպրիյէ օլունապիլի՞ր մի:

— Էվվէ՛թ, չօզ տօղրու: Ծու նօզթայը կէօ-րիւպ հիսս էթմէք նէ՛ր դատար միւշքիլ:

— Պիր տէֆա պանա պազընըզ: Իւշ թանէ կէնճ, օղլան էվլատար Տէր Զօրտա վէրտիմ: Պիր տուլ գըզ՝ իւշ չօճուզ իլէ Սիւրիատա, պիր տուլ գըզ պէշ եէթիմ իլէ Եունանիսթանտա, պիր տուլ գըզ իբի չօճուզլարըլա Ֆրանսատա, ֆապրիզա քէօշէլէրինտէ, վէ... վէ...

Պուրատա իրթիյարըն սէսի թիթրէմէյէ պաշլատը, պօղազը տօլտու, վէ պաշընը սալ-լայարազ տէվամ էյլէտի,

— Վէ... էն տայանըմազը... իբի պաքի-րէ գըզլարըմ տա հարէմլէրտէ... Ա՛խ... պու աթէշլէրին էն սէօյիւնմէկի...

Պու սէօլլէրի թէքէլլիւմ էտէր էթմէզ պէ-յազ սաշլար իլէ մուհաթ պաշընը իբի էլլէրի արասընտա սըգարազ՝ վափօրուն էնիպ գալզան գօրգուլուզու իւղէրինէ տայանտը, վէ պիր չօ-ճուզ կիպի հայգըրմազա պաշլատը, վէ աղլար իքէն տէյօրտու,

— Ա՛հ... նի՛ չիւն էօլմէտիլէր, նի՞ չիւն... նի՞ չիւն: Քեաշքի, ազիզ, մէլէք եալըուլարըմ, սիղի տէ գարտաշլարընըզ իլէ պէրապէր չէօ-լիւն ճէհէնէմի գուլարը իշինէ տէֆն էտէ իտիմ տէ չու սէօյիւնմէզ աթէշլէր իշինտէ եան-մայա իտիմ... էվվէթ, աթէ՛շ... սէօյիւնմէզ աթէ՛շ...:

* * *

Իսքէլէյէ չըգմըզ իտիք: Պիրտէն չու միւհ-թէրէմ մուսինին իսմինի սուալ էթմէտիյիմէ միւթթալի օլտու: Վէ գաթէն եալաշ եալաշ հարաքէթ էթմէքտէ օլան թրէյնին փէնճէրէսի էօնիւնտէ անա եէթիշէրէք սօրտու,

— Աֆվ էտէրսինիզ, իսմինի՞զ...:

Արթըզ թրէյն սիւրաթլէ գօշմազտա իտի: Անըն իբի թարաֆա եայըլան թիւթիւնլէրի ա-րասընտան կիթտիքճէ զաթիլէնէն պիր սէս տէ-յօրտու,

— Պէնիմ իսմիմ Տէրտլէր եուվասը... ա՛հ, Տէրտլէր եուվասը...:

Աթիմա

Կ. ՍԹԱՄՊՕԼԼԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԷՎԿԻ

ՄՐ. ՀՈՒՎԸՐ

Մ. Ամէրիզանըն եէնի ինթիսապ օլունան ըէիսի լուղէթին թամմ մանասը իլէ պիւթիւն տիւնեայը կէզմիշ պիր ատէմ տիր: Պու ճիհէթ-լէ շիմտիյէ գատար հիշ պիր ըէիս, Բուզվէլթ վէ Թէֆթ տախի տախիլ օլարազ՝ պունըն գա-տար սէյեհահաթ էթմէմիշ տիր: Մր. Հուվըր պիր միւհէնտիս օլտուլունտան, Զինտէն Ա-վրաթրալիայա, Ուրալ տաղլարընտան Հինտ օ-վալարընա գատար էվրօփատա վէ Ասիատա իշ իլէ պուլունմուշ տըր:

1897տէ Ավաթրալիանըն տախիլինտէ պիր մատէն օճաղը իշիւն եօլլանըմըզ տըր: Գըլը-տան 500 միլ իշէրիտէ օլան պու մահալէ չէօլ իշինտէն կիտիպ՝ 15 միլիօն թօնօ մատէն եըղը-լը պուլմուշ, քի եէնի պիր ուսուլ իլէ չինգօ այ-րըմազ չարէսի պուլունմազ իսէ մատէն վէ գուճփանիս մահվ օլաճազ իմիշ: Մր. Հուվըր օ կէնճ միւհէնտիս օնը պուլըպ մատէնի գուր-թարմըզ վէ պու կիւնէ գատար իշէյօր իմիշ:

25 եաշընտա թէհէհիւլ էթմիշ օլուպ, կէլինի իլէ պէրապէր Զինէ եօլլանըմըզ իտի քի օրատաքի մատէն վէ չմէնտըֆէր իշէրինի ին-թիզամա գօյսուն: Օ վազըթ Զինտէ Պօքսըր հա-րաքէթի պաշլամըզ օլուպ՝ փէք թէհիլէլի զէ-ման իտի: Ելինէ տէ Հուվըր Զինտէ մատէն հա-լինտէ նէ գատար սէրվէթ վար իտիյինի կէօս-թէրտի: Թիէնցիէնէ եազըն պիր քէօմիւր մա-տէնինտէ 25 պին ատէմ իշէտիյօր իտի վէ գը-յըտան մատէն օճաղընա պիր չմէնտըֆէր եափ-տը:

Պու վազթլարտա Պուրմա վէ Հինտ թա-րաֆլարընտա տախի եօլճուլուզ էյլէտի: Զին-տէն սօնրա Բուսիայա տալէթ օլունտու: Ուրալ չարգընտա էքաթէրինպուրկըն 100 միլ ճէնու-պընտա տէմիր վէ պազըր մատէն օճաղընտա պիր կիւճիւք օլտու, 170 պին ատէմ օ իշտէն եաշարլար իտի: Օրատա օնու սըրասընա գօյ-տու: Այնի զէմանտա Սիպէրիա, Մօնկօլիա, Ալթայ թարաֆլարընը գիյարէթ էյլէտի:

1914տէ Սան Ֆրանչիսգօտա փանամա Փէ-սիֆիք սէրկիսինտէ գօմիսէր իքէն՝ հարպ պաշ-լատը վէ տէրհալ Պէլճիզատա մուալէնէթ իշի-նէ տալէթ օլունտու, օրատա պու իշի նէ գա-տար մուվաֆֆազիլէթլէ պաշա չըգարմըզ տըր: 1917տէ Ամէրիզա հարպա կիրտիյինտէ

Ամէրիգայա չաղըրլըպ իաշէ նաղըրլըղընա թա-
յին օլունտու: Հարպըն սօնունտա կէրէք Աւա-
մանիատա վէ կէրէք Բուսիատաքի աճըլդ վէ
փէրուշանըղա եարտըմ էթմէք, գըթըլդ փէն-
չէսինտէն էհալիլէրի գուրթարմադ իշինն Հու-
վըր փէք պէօյիւք խըղմէթլէր էյլէմիշ, Ամէրի-
գանն միլիօնլարընը օրալարա եէթիշտիրմիշ
տիր:

Ինթիխապ էսնասընտա Հուվըր Մ. Ամէրի-
գանն թիճարէթ վէ սէնայի նաղըրը իտի:

Ինթիխապտան սօնրա Ավսթրալիա, Զին,
Բուսիա, Պուրմա, ճէնուպի Աֆրիգա, Սէյլան,
Նիւ Զէլանտ վէ պիւթիւն էվրօփա հաղգընտա
օլան մալիւմաթընա ճէնուպի Ամէրիգա մէմլէ-
քէթլէրինի տէ իւլվէ էթմէք իւղրէ օրայա տա
պիր սէյեհահաթ էյլէտի:

Մր. Հուվըր Մ. Ամէրիգանն ըէիսլէրի ա-
րասընտա էն գիյատէ տիւնեայը պիւէն պիրի
տիր:

ԱՅՆԱՆԻՍԹԱՆ

Աֆղան էհալի 8 միլիօն օլուպ, մէմլէքէթին
եէթիւն իրատը պէշ միլիօն տօլարը կէշմէյօր:
Պիր բիվայէթէ կէօրէ Աֆղանլար Աբրահամըն
օլլու Իսմայէլին նէպլինտէն տիրլէր, տիկէր
պլըր բիվայէթէ կէօրէ Պապէլ էսարէթինէ կի-
տէն Նէհուտիլէրտէն պիր գըսմ պուրայա հիճ-
րէթ էտիպ օրատա թէվաթուն էթմիշլէր տիր:
Թարիս ի Միլատուն օնունճու ասընտա Միւս-
լիմանլար պու մէմլէքէթի իսթիլա էտիպ՝
փութլարընը խարապ վէ սէրվէթլէրինի եաղմա
էթմիշլէր տիր:

Նէտի եիւղ սէնէ էվվէլ չիմալտան Մօնկօլ-
լար կէլիպ՝ Աֆղանիսթանտան կէշէրէք Հին-
տիսթանա հիւճիւմ էյլէտիլէր: Անլէրին փա-
տիշահը Թիմուրլէնի Հինտիսթանն Տէհի շէհ-
րինտէ պիր իմփէրաթօրլուք թէէսիս էյլէտի:

Պու եաղըն վաղթլարտա տա Բուս օրտու-
լարը Աֆղանտան կէշիպ Հինտիսթանա կիրմէ-
յի թաամիմ էթմէքտէ պուլունտուլար իսէ տէ,
պունլարըն գարչընտա պէօյիւք պիր պահրի
տէվլէթ, եանի Ինկիլթէրրա տիքիլտի, վէ Հին-
տիսթանը Բուս հիւճիւմիւնէ գարչը մուհաֆա-
ղա էյլէտի, վէ նիհայէթ 1906տա Բուսլար վէ
Ինկիլիլլէր պիր իթիլաֆա կէլտիլէր:

Աֆղանիսթանտա շմէնտըֆէր վէ միւնասիպ
եօլլար պուլունմատըղը իշին տիշարտան մէմ-
լէքէթէ հիւճիւմ էթմէք փէք միւշքիլ տիր: Պի-

նաէն ալէյհ Ինկիլթէրրա Աֆղանիսթանտա
պիր կէօնէ տաիլիլ իիթիլալըն օլմասընը իս-
թէմէք: Զիրա էկէր մէմլէքէթ ասայիշտէ օլուր-
սա Բուսիանն իշէրի կիրմէսի վէ Աֆղանիսթան
իշինտէն Հինտիսթանա հիւճիւմ էթմէսի իմ-
քեանսըղ օլուր: Պիր տիքէնիլ սիյէճ կիպի Հին-
տիսթանը մուհաֆաղա էտէր: Լաքին էկէր ի-
շէրտէ գարչըղլըղ օլուրսա, օլ վահշի գապի-
լէլէր իշէյպէր կէշիտինտէն կէշիպ՝ Հինտիս-
թանը պիւլէ րահաթսըղ էտէ պիլիլլէր: Պիր
տարպ ը մէսէլ հիւքմիւնէ կէշմիշ տիր, տէրլէր
քի «Գապուլ շէհրի իւղէրինէ եիւրիւմէք գօլայ
տըր. Լաքին օրատան կէրի տէօնմէք գօլայ տէ-
յիլ տիր:» Պիր տէֆա 1841տէ պիր հարպ էսնա-
սընտա Աֆղանլար 15,000 Ինկիլիլլէր մահվ էթ-
տիլէր: Պու կիւն Գապուլտա պուլունան էճնէ-
պիլլէրի անճաղ էրօիլէյնիլ գուրթարապիլտի-
լէր:

Լաքին պու կիւն Աֆղանլար քէնտիլէր տէ
տար պիր հալտա տըրլար: Էթրաֆլարընտաքի
միլլէթլէր ուլանըյօրլար: Զին, Թիպէթ, Աճէմ,
էօթէտէ Թիւրք, Մըսր, Իրաղ հէփ եէնի եէնի
հարաքէթլէրլէ գըյամ էտիյօրլար: Աֆղանլար
պու ումումի հարաքէթ արասընտա պիգայտ
տուրամայաճաղլար տըր:

Էմանուլլահըն քիւշիւք հէմշիրէսի Գուպ-
րահան տահա 20 եաղընտա օլուպ՝ Փարիզտէ
վէ Զուրիշէրատա թահսիլ կէօրմիւշ տիր: Պու
Գըղը Մուսթաֆա Քէմալըն ալմաղ իսթէտիլի
բիվայէթ օլունտու իտի: Լաքին Էմանուլլահ
քէնտի իսլահաթ թէշէպպիւսիւնտէ Քէմալ գա-
տար իլէրի կիթմէյէ ճէսարէթ էտէմէյօր:

Նիւ Նօրգ Թայմգտան Միւգլիւպէս

1928ՏԵ ԷՕԼԷՆ ՄԵՇՀՈՒՐԼԱՐ

1. Մարիշալ Հէյկ, հարպ ը ումումիտէ Ին-
կիլիլ օրտուըն գօմանտանը: Սօն 3-4 ալտաքի
իւրաթլարըն Փիւթիւհաթա չօգ եարտըմ էյ-
լէմիշ տիր:

Մարիշալ Գատօրնօ վէ Տիաղ քի Իթալիա
օրտուլարըն գօմանտանը իտիլէր, քէղա ճէնէրալ
Յայօլ տաիլի Իթալիանն մէշհուր ճէնէրալա-
րընտան իտի:

Փանամա գանալընը ինչա էթտիրէն ձէն.
Կթալլ տաիլի 1928տէ վէֆաթ էյլէտի:

Մէքսիգօտա ձէն. Օպրէկօն ըէիս սէշիլիպ
գաթլ օլունտու:

Չանաղգալէտէ Ինկիլիլլ Փիլօսընըն գօման-

տանը Ամիրալ Բոպէք վէ Ալամանիա պահրիյէ-սինի չըզարըպ Սգահէրագտա ինկիլիզ տօնան-մասը իւլէ չարփըշան Ամիրալ Բայնհարտ Շիր, Մ. Ամէրիգանըն Բիր Ամիրալը Ֆլէշըր տախի էօլիւլէրէ գարըշմը տըրլար:

Սիյասիյունտան Լօրտ Օգսֆօրտ (Մր. Աս-քուրիթ), քի հարպ իպթիտասընտա ինկիլիզ պաշ վէքիլի վէ ինկիլթէրանըն եէթիշտիրտիյի էն պէօյիւք ատէմլէրտէն իտի, 1928տէ կէշտիւ: Քէզա Լօրտ Հալտէյն քի միւսթէմլէքէլէր օր-տուսընը թէշքիլ էյլէտի՝ վէֆաթ էյլէտի:

Իթալիա սիյասիյունընտան ձիօլէթթի տա իի 1928ին մէշհուր էօլիւլէրի լիսթասընտա տըր:

1928տէ վէֆաթ էտէն տիկէր մէշհուր ա-տէմլէր աթիտէքիլէր տիր:

Միւլէլիֆլէր, Թօմաս Հարտի, Պլասքօ Ի-պանէզ, Սըր էտմընտ Կօս, Մօնթէկիւ, Թրէ-վիլէան, Սիւտըրմէն, Փրօֆ. Սլօան վէ Փրինս-թըն տարէլֆինոնընտան Ֆայն, Փրօֆ. Լօ-րէնց, Տօքթ. Կրիֆին: Արթիսթլէրտէն, Սըր Տիգսըն, Արթուր Տէյվիս, պէօյիւք աքթրէս Հէլէն Թէրրի: Ղաղէթա միւլէլիֆլէրինտէն ձօրճ Հարվի, Թալքօթ Ուիլէէմզ, Թէօտօր Գուք, Չարլլս Լուսմիս:

Գափիթալիսթլէր, Իզաազ Օկտէն, Մարվի Հոկկիթ, Մ. Տիփիւի, Հօվարտ Իլիօթ, ձօրճ ձօնս, Թօմաս Բայըն, Պէնճամին Սթրօն, Ալվին Քրէզ:

Նօրվէկիալը էմընտըն նամ թէյյարէճի քի ախէրլէրի գուրթարմազ իշիւն գուրպան օլտու:

1929Ա. ԳԱԼԱՆԼԱՐ

1928 պազը մուհիմ գաթլար կէօթիւրմիւշ իսէ տէ հալա եաշայանլարտա պէօյիւք շախս-լար վար տըր:

Էտիսըն, 82 եաշընտա տիւնեանըն էն մէշ-հուր միւլէրտի տիր: Էլէքթրիք զիյալարը, Փօ-նօկրաֆ, թէլէֆօն կիպի իխթիրալարը եիւզլէր ճէ իճատլարը արասընտա էն Ֆաիտէլի տիր: Էտիսըն Փագիրլիքտէն մէյտանա կէլմիշ վէ հա-լա չալըշըյօր:

Ճէյմս էտէմս վէ Օրվիլ Բայթ, թէյյարէյի իճատ էտէնլէր տիր, քի տիւնեա թարիինէ թէէ սիր էթմիշ տիր:

Մարգօնի Իթալիան տըր վէ թէլիք թէլիւ-րաֆը իճատ էտէն գաթ տըր: Պու իխթիրալա-րըն էն պէօյիւքլէրինտէն տիր քի քիւրրէ Ի ար-

զըն հէր գըսմընը պիր պիրի իւլէ պաղլամը տըր:

Քլէմանսօ վէ Լօյտ ձօրճ էն պէօյիւք սիյա-սիյունտան տըր քի պիրի 86 օլ պիրի 64 եաշըն-տա տըր: Հարպ ը ումուլիյի իտարէ էտէն սայ-քի պու իքի զաթլար իտիլէր:

Մատամ Քուրի, բէտիյումը պուլան տըր քի բէտիյում սայէսինտէ թէպապէթ վէ սէնա-յիտէ պէօյիւք ատըմլար ալընմը տըր: Ամէ-րիգա տարէլֆինոնլարը թարաֆընտան քէն-տինէ վէրիլէն թախսիսաթ վէֆաթընտան սօն-րա գըզընա վէրիլէճէք քի իլմի քէշֆիյաթլարը տէվամ էթսին: Փօրտ Փագիրլիքտէն թէօրէյիպ իշ թէշքիլաթը էթմէք ճիհէթիյլէ մէհարէթի սայէսինտէ տիւնեանըն էն զէնկին ատէմի վէ թիճարէթ ումուրընտա պիր տահիյէ սայըլը-յօր:

Այնշթայն պէօյիւք պիր էհլմ ի իլմի թապիի տիր:

Փատէրէվսքի տիւնեանըն էն մէշհուր մու-սիգի շինասը, Հայֆէյ էն մէշհուր քէման չա-լանը տըր: Պու իքիսի տէ Լէհլի տիրլէր:

Պէրնարտ Շօ մէշհուր ինկիլիզ մուհարրիւրի տիր: Փօշ Ֆրանսըզ մէշհուր պիր ճէնէրալ տըր:

1919 սէնէսինտէ Ամէրիգատա միլիօնէրլէ-րին սայըսը 30 պիրի կէշմիշ տիր: 1914տէ 7000 թանէ իմիշ:

ԻՆՖԼՈՒԷՆՉԱՅԱ ԳԱՐՇԸ Ի ՀԹԻՅԱԹ

Ամէրիգա հիւքիւմէթի մէմլէքէթտէ ճարի օլան ինֆլուէնզա խասթալըղընա գարըշ հէր ֆուրսաթլէ հալիյի իհթիյաթա թէշվիք էտի-յօր: Հիւքիւմէթին թապիպլէրի թարաֆընտան նէշը էտիլէն նասիհաթլարտան պաղըսը աթի-տէքիլէր տիր:—

1. Էօքսիւրմէք վէ ագսըրմազ վազթընտա աղզը մէնտիլ իւլէ գափամազ: 2. Իշտէն կէլտիք տէ, խուսուսա թաամտան էվվէլ էլլէրի էյիճէ երզամազ: 3. Վիւճուտը սօղուղա վէ Ֆէվզիւլ-ատէ եօրղուլուղա գարըշ մուհաֆազա էթմէք: 4. Եթէթըր գատար, եանի 8-10 սասթ գատար ույումազ վէ ույգու վազթընտա իւզէրինի է-յիճէ էօրթէրէք փէնճէրէյի աշըդ պրազմազ: 5. Եթէճէյէ վէ էլպիսէյէ մուգայյատ օլմազ, եանի լուզումունտան զիատէ եէմէյիպ, վազթ ու հալա մուվաֆըզ էլպիսէ կիյէրէք՝ վիւճու-տը սօղուղտան մուհաֆազա էթմէք: 6. Ինֆլու-էնզատան թուլթուլմուշ օլանլարտան խուսուսա

էօքսիւրիւկ ազսըրահլարտան միւմքին մէրթէ-
պէ ուզադ տուրմադ: 7. Պաշգալարըն փէշքիր-
լէրինի գուլլանմամադ: 8. Ինֆուէնդատան
թութուլանլար տէր հալ եաթաղա կիրիպ, իս-
թիրահաթ էթմէք, վէ օլուր օլմադ իւաճլարը
գուլլանմալըպ, տօգթօրըն թավսիյէսինէ կէօ-
լէ մուամէլէ էթմէք: 9. Տօգթօր եօգ իսէ եա-
թաղտա րահաթ էտիպ՝ սիւթ, չօրպա կիրպի սա-
տէ թաամ եէմէք վէ փօրթուգալ վէ լիմօն վէ
սատէ սու գուլլանմադ:

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՁԱԼԱՐԸ

Մ. Ամէրիգա կէչէն սէնէ զարֆընտա չէ-
լիք, կազ եաղը, ախէր սէնայի վէ Փապրիգա-
լարընտան էլտէ էյլէտիյի դազանճըն 2330 մի-
լիօն տօլարընը խայրիսահ մազսէտլէրէ սարֆ
էյլէմիշ տիր: 1927տէ 2219 միլիօն տօլար ի-
միշ: Պու փարանըն պէօյիւք դըսմը տինի միւ-
էսսէսէլէրէ վէրիւմիշ, պազիսի մէքթէպլէրէ,
զիքրիյէթլէրէ, սըհհիյէ միւէսսէսէլլինէ վէ
խայրիսահլըղա վէրիւմիշ տիր: Էն պաշտա փէյն
Հուիթնի թէշքիւթը տուրույօր քի 45 միլիօն
տօլար խասթախանէ, տարէլֆինուէն վէ քիւ-
թիւպիսանէյէ վէրմիշ տիր:

Բէլիս ինթիխապը իշիւն Բիփըպլիգընլար
6,278,110 տօլար սարֆ էյլէմիշլէր վէ 285,000
տօլար արթմը: Տէմօգրաթլար 5,342,349 տօ-
լար սարֆ էթմիշլէր պիր պուչուգ միլիօն տօ-
լար աչըգ վար տըր: Պէօյլէճէ պիւթիւն ինթի-
խապ մասրաֆը 11,615,460 տօլար օլմուշ տըր:

Փօրտ հաթթատա 5 կիւն ամէլէյի իշլէթ-
տիրէճէք եինէ տէ Շարաթ կիւնիւ տախի աչըգ
սազլամադ իշիւն 30 պին եէնի ամէլէ ալաճադ
տըր: Փօրտըն հասըլաթը պու սէնէ 100տէ 20
ֆազլա օլաճադ: Տիթրօյթտաքի ֆապրիգատա
150,000 քիշի իշլէյէճէք: Տիթրօյթտաքի իշսիգ-
լէր թէրճիհ օլոււնաճադ:

Եազընլարտա եափըլան պիր իսթաթիսթիք
ճէտվէլլիտէն անլաչըլտըղընա կէօրէ Մ. Ամէ-
րիգատա սարֆ օլոււնմուշ տըր:—

1925տէ հարպ տաիրէսի իշիւն	\$707,029,890
1925 ճիւմլէ փրօթէսթան քիլիսէ- լէր իշիւն	469,871,678
1927տէ թիւթիւն իշիւն	2,031,000,000
1926տա չէքէրլէմէ (քէնտի) ի- շիւն	1,000,000,000
1923տէ խասթախանէլէր իշիւն	259,497,465

1926տա օթօմօպիլ վէ էմսալի
քէյֆ արապալարը իշիւն
կէսօլին 1,546,961,000

1926տա Գօլէճլէր իշիւն 118,114,048

Ամէրիգանըն վէրկիսի 1927տէ 9000 մի-
լիօն տօլար իմիշ. պու հիւքիւմէթին իրատը
տըր: Մ. Ամէրիգանըն տիյոււն ը ումումիյէսի
կէչէն սէնէ պին միլիօն էքսիւմիշ տիր, 18,000
միլիօնտան 17,000է էնմիշ տիր:

Գալիֆօրնիատա պիր թէյյարէ հավալա
չըգըպ 150 սաաթ 40 տաքիքէ վէ 15 սանիյէ եօ-
գարըտա ուչարադ գալապիլմիշ տիր: Պու շիմ-
տիյէ գատար էն ուզոււն միւտտէթ հավատա
գալան օլմուշ տըր:

Գալթապիս Հայլար վէ Բուսլար վաթան-
սըգ պիր էհալի տիր: Թիւրքիա վէ Բուսիա օն-
լարը թէպաա թանրմադ վէ չէքիլէն կիւճիւք-
լէր մալիւմ տիր: Եազընտա Ամէրիգատա Պօս-
թօն չէհրինտէ պիր Ամէրիգալը տախի վաթան-
սըգ պիրի օլմուշ տըր: Մէշհուր միւէնտիսլէր-
տէն Մր. Բալֆ Հըրտ իքի եաչընտա իքէն պու
Հըրտ ֆամիլեասընա էվալտըղա ալընմըշ, լա-
քին վալիտէսի քիմ, փէտէրի քիմ պիւմէյօր:
Հարպտա Ամէրիգա օրտուսընտա գապիթ իմիշ,
չիմտի 32 եաչընտա օլուպ՝ Ինկիլթէրրայա եօլ
ճուլուգ էթմէք իսթէմիշ, հիւքիւմէթ քէնտին-
տէն տօզուշ չէհատէթնամէսի իսթէմիշ տիր:
Պոււնու կէօսթէրէմէյօր: 0 հալտա Ամէրիգա
թէպաասը տէյիլ վէ պաշգա միլլէթ տէ քէնտի-
նի գապուլ էթմէգ: Իշթէ գանոււշիւնասլար ի-
շիւն պիր մէսէլէ:

Սէլվէյշըն Արմինէն 81 մէմլէքէթտէ իշի
վար տըր, 58 իսանտա կազէթալար վէ ըիսա-
լէլէր նէշը էտէրլէր վէ նէշրիյաթ 1,750,000է
եէթիշիյօր: 14,000 մէրքէլլէրի պուլոււնուպ
պոււնլարտա 30,000 քիմսէ պիւթիւն վազթլարը-
նը օրտոււնըն իշլէրինէ սարֆ էտիյօրլար: Վէ
հէր հանկի մէմլէքէթտէ զէլղէլէ եա սէյլապ վէ
էմսալի ֆէլաքէթ վուգու պուլսա էն էվլէլ իմ-
տաուա եէթիշէնլէր Սէլվէյշըն Արմի ատէմլէրի
օլույօր:

ԲԱՆԻՄԱՆԸՆ ՆԵՇՐԻՆԻՆ ՏԵՎԱՄԸ

Բահնիւմանըն 1929տա վէ անը միւթէպ-
գիպ սէնէլէրտէ նէշրինին տէվամը մէսէլէսի
փէսէտինա վէ Լօս Անկէլէս Կիլիկիալըարընըն
տիգգաթընը ճէլպ էյլէմիշ տիր: Պու խուսուս-
տա էյի պիր թէրթիպ հազըրլամադ իշիւն, իւշ

հաճախ է վճարել անկէր 7 ազատան ի պարէթ պիր
գօմիթէ սէշտիլէր: Պու գօմիթէ իբի մէճլիս ազ
տրնտան սօնրա, Դեկտ. 18տէ Լօս Անկէլէստէ
40-50 ֆէրտի պիրլէյէ կէթիլիւպ, Բահնիւմա-
նըն տէվամընըն լիւզումընը վէ անըն տէվամընը
թէէմին էտէճէք վասըթալարը միւզաքէրէ էթ-
տիլէր:

Իշպու ալէնի մէճլիստէ Գօմիթէնին ըէիսի
Վեր. Սարգիս Տէվրեան ըրյասէթ էտիւպ, քէն-
տիսի վէ Վեր. Համարաճում Յ. Ալճեան, Վեր.
Սամուէլ Բէճէպեան վէ պու սաթըրլարըն մու-
հարրիլի Բահնիւմանըն լիւզումընտան՝ պահս
էթտիլէր: Խաթիլլէրի միւթէպազըպ, Մր. Նեւ
տոն Յարութիւնեան՝ հալ ու քէյֆիլէթէ մու-
վաֆը պիր գաչ սէօզտէն սօնրա, Բահնիւմա-
նըն նէշրիւնին թէէմինի իշիւն հազըրոնըն մա-
լիյէճէ վատլարընը ալտը: Պու վատլարտան
պազըլար պէշ սէնէ, պազըլար տա Բահնիւմա
տէվամ էթտիլլէ պէհէր սէնէ 200, 150, 100,
50, 25, 15, 10, վէ 5 տալէր վէրմէյէ վատ էթ-
տիլէր:

Իշպու Բիւզաքէրաթ վէ վատլարըն նէթի-
ճէսի օլարապ անլաշըլտը քի, սաիլ շէհրլէրին
Կիլիկիալըլարը տա Փէսէտինա վէ Լօս Անկէ-
լէստէ պուլընանլար կիպի խահիլ վէ դայրէթ
վէ մատտի մուսվէնէթ կէօսթէրէճէք օլուր ի-
սէ, մալիյէճէ միւշքիւթա ուղըրմայարապ
Բահնիւմա տէվամ էտէպիլէճէք տիր: Տէմէք
հաճէթ տէյիլ տիր քի, ապօնէ պէտէլլէրի վէ
պու վատլար իլէ Բահնիւմանըն եաշայապիլէ-
ճէյի իւթիտի անըն տօսթլարընը զիյատէսիլլէ
սէվիլտիրմիլ տիր:

ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Փէսէտինա, Գալիֆօրնիա

Ի Ա Հ Ն Ի Ի Մ Ա

Գալիֆօրնիատաքի պու տօսթլարըն Բահ-
նիւմայա տօղրու կէօսթէրտիլլէրի պու մու-
հապպէթ վէ իշթիւրաք ը հիսստէն տօլայը մէմ-
նունիյէթիմիլի իպրապ էտէրիլ: Իւմիտ էտէր
իզ քի միւշթէրէմ գարիյունըմըպ տա Նիւ Եօրգ-
տաքի վէ Գալիֆօրնիատաքի պու տօսթլարըն
հիւմէթիւնտէն թէշվիլ օլունարապ հէմ քէնտի
ապօնէ պէտէլլէրինի վազթընտա թէտիյէ էթ-
մէյէ, հէմ տէ եէնի ապօնէլէր պուլմաղա հիւ-
մէթ էթմէք թարիլիլլէ Բահնիւմայր թէշվիլ է-
տէճէքլէր տիր:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ճէմիլէթ Ի Ագվամտա թահտիտ ի թէսիլ-
հաթ գօնֆէրանսը Ապրիլէ թէէլիլ օլունտու:
Օ վազթա գատար էօյլէ փլանլար տիւշիւնիւ-
լիւյօր քի Ամէրիկա տաիլ իշթիւրաք էյլէսին:
Պէյն էլ միլէլ թէյյար ճէմիլէթի ըէիսի թէքլիֆ
էտիյօր քի հէր միլէթտէն ալընարապ ճէմիլէթ
Ի Ագվամ էմրի ալթընա պիր թէյյարէ Ֆիւլօսը
գօնուսուն: Պու թէյյարէլէր պիր եէրտէ կիւճ
լիւք օլուր իսէ օրա կիտիպ՝ իսթարնամէ աթ-
սընլար վէ իճապ էտէր իսէ գուվէթ կէօսթէր-
սինլէր:

Մ. Ամէրիկա եէնի ըէիսի ճէնուպի Ամէ-
րիկա եօլճուլընտան ապտէթ էտիպ՝ Վա-
շինկիթօտա Փըրգա ըէիսլէրի վէ հիւքիւմէթ ա-
տէմլէրի իլէ իսթիւրէ էտիյօր: Հուլըր գապիւ-
նէսինտէ մալիյէ նազըրը Մէլօն գալաճապ կէօ-
րիւնիւյօր:— Նիւ Եօրք վալիսի Սմիթս ըէսմէն
վէտա էտիպ՝ վիլայէթ ումուրընը եէնի վալի
սէշիլէն Բուզվէլլէթ թէսիլմ էյլէմիշ տիր:
Սմիթս Նիւ Եօրքտա շաիսի պիր իշ եափաճապ
տըր:— Նիւ Եօրքըն եէնի փօլիս գօմիսէրի իշ-
կիյէ վէ ճիւնայէթլէրէ գարըն հարպը տէվամ
էտիյօր: Կէշմիշ հաֆթալար գարֆընտա սէնէ
պաշը վէ Ծնունդ կիւնլէրի պիլէ հէր կիճէ սփիֆ
իզի տէնիլէն կիզլի իշկի մահալլէրինի պասըպ՝
նիշէ եէրտէ գափուլարը գըրարապ հէր կիճէ
40-50 աաէմ թէվգիլիֆ էյլէմէքտէ օլմուշ տըր:
Պու եօլ իլէ պազը էսքի միւշթիւլէր էլէ կէշի-
րիլիյօր:— Մ. Ամէրիկա Գօնիլէսինտէ Գէ-
լօկ-Պրիյան ահտնամէսի միւզաքէրէ օլմագտա
տըր: Փէք չօգ մուխալիֆէթ վար իսէ տէ Պօրա
եանի խարիճիյէ գօմիթէսի ըէիսի կէշէճէյինէ
իւմիտ էտիյօր: Եէնի պահրիյէ փլանը շիմտի-
լիք սօնրայա պրազըլտը քի պու սուլհ ահտընա
զիյան վէրմէսին, ումում Ամէրիկա սուլհ ահտ-
նամէսինի 20 տէօվլէթլէր մուրաիլալարը իմ-
գալաւտըլար:— Պօլիվիա վէ Փարակուէյ արա-
սընտա հարպ տուրտու, հաքէմ իշիւն հազըրլա-
նան փրօթօգօլ իմգալանտը:— Պրազիլիանըն
զրաաթ նազըրը մուսվիլիլիյինէ Տօգթ. էտկար
թաշճեան իսմինտէ պիր հայ ինթիլապ օլուն-
մուշ տըր: Թաշճեան ապէն Սթանպօլլը օլուպ՝
Ալամանիտա թալիմ ծլմուշ տըր վէ Համպուրկ
տան եօլա չըգմըշ տըր:

Ինկիլթէրրանըն գրալը Ճօրճ հալա խասթա
տըր: Թէհլիքէ պիւսպիւթիւն կէշմէմիշ իսէ տէ
իւմիտ արթմագտա տըր: Ծնունդ կիւնիւ էհա-

լիտէն պաղըլար սարայըն էթրաֆընտա կէլիպ
իւահի թէրէննիւմ էյլէմիշլէր տիր:— Ինկիւ-
թէրրա՝ Մալթա Ատառնը եհնիտէն թահքիւմ էյ
լէտիլէր, էսքի իսթիհքեամլար թէյյարէյէ գար
չը գուվլէթսիզ օլտուղունտան տէյիշտիլիւպ
ղայէթ միւհքէմ եսփըլմըչ տըր: Մալթա վէ
ձիպըլթար ֆէթհ օլունմազ գալլար տըր-
լար:— Հինտիսթանա վէրիլէճէք իմթիյազլարը
թէֆթիշ էտէն գօմթէյէ գարչը պօյգօթ թէհ-
տիտ օլունույօր: Հինտիլէր օլ պիր տօմինիօն-
լար կիպի այրը իտարէ իսթէյօրլար:— Երու-
սաղէմտէ Բէթլէհէմտէ Ծնունդ պէօյիւք տէպ-
տէպէ իլէ իճրա օլունմուչ տըր: Երուսաղէմտէ
հաֆրիյաթ իճրա էտէն ինկիլիզ գոււմփանիա-
սը էսքի Եհհուտի փատիշահլարընն մէզարլա-
րընը պուլմուչ տըր: Մէզարլար գայատան օյ-
մա օլուպ, հէյքէլ իլէ Սէլօվամ հալուզը արա-
սընտա իմիշ:— Իպն ի Սուուտ երին Յորգանան
հիւքիւմէթի հուտուտլարընա սօղըու հիւճմէ
հազըրլանըյօր: Իպն ի Սուուտ հուտուտլարը
րահաթ պրագմայօր: Աթի գապիլէսինի գաթիլ
էյլէմիշլէր տիր: Փրէնս ալ Ուէյլզ աթ իլէ
ալ էթմէքտէ իքէն արգատաշլարընտան պիր
ձօրտ աթ իլէ եուվարլանըպ վէֆաթ էյլէտի:

Յրաւսա իլէ Ամէրիգա արասընտա կէօմ-
րիւք մուհարէպէսի պաշլամըչ տըր: Ամէրիգա
երեքէք թարիֆ գօյմազ իլէ Յրանսըղլար մու-
գապէլէ էթմէք տիւշիւնիւյօրլար: Խուսուսա
այան վէ մէպուսան ազալարընն մաաշլարընն
արթմասը գարարընա Փուէնգարէ գարչը կէլ-
տի, վէ ազ գալա իսթիֆա էտէճէք իտի. լաքին
գապինէ արգատաշլարը պրագմատըլար: Փուէն
գարէ՝ Ամէրիգա սէրմայէտարլարընա վէ հիւ-
քիւմէթէ միւրաճաաթ օլմայարազ Ալամանիա-
նըն պօրճ վէ թագմինաթ մէսէլէսինի սըրալա-
յաճալընը րէսմէն պէյան էյլէտի:— Յրանսա
մէճլիսինտէն պիւտճէ կէշմիշ տիր: Հանրի Ժիւ
վինէլ հէր նէ գատար թահտիտ ի սիլահ թարաֆ
տարը իսէ տէ չիմտիլիք պու պիւտճէնին թաս-
տըղընը թալսիյէ էյլէմիշ տիր:— Սիւրիա ի-
չիւն օլան ասքէրի թախսիսաթըն քէսիլմէպի
րատիգալլար թարաֆընտան թէքիլիֆ օլուն-
մուչ իսէ տէ էքսէրիյէթ րէտտ էյլէմիշ տիր:—
Յրանսա իլէ Թիւրքլէր արասընտաքի մէսէլէ-
լէր հալլ օլունմամտը: Սիւրիա հուտուտընա իլ
թիճա էթմիշ օլան Քիւրտլէր հիւճմէլէրէ տէվամ
էտիյօրլար: Էնգարէտէքի մուլագաթ պիր նէ-
թիճէ վէրմէմիշ տիր: Պու մէսէլէնին հիւսնի
սուրէթլէ ֆէսվիյէսինէ ինկիլթէրրա տախի

մգապէնէթ էթմէյէ հազըր տըր կէօրիւնիւյօր:

Եուկօսլալիաաա վաղիյէթ չօզ կէրկինլէշ-
տի: Սըրպ վէ Խրուաթ էօնսիւրլէրի արասըն-
տաքի միւճաաթէլ հալլ օլունմազ հալա կէլտի:
Իմտի Փըրգալարը պիր արայա կէթիւրպ՝ պիր
գապինէ թէշքիլ էթմէք միւմքինսիզ օլտու:
Պունուն իւզէրինէ եալընըչ չարէյէ միւրաճաաթ
օլունտու: Գրալ Ալէքզանտր, Փարլամէնթի
տաղըտըպ՝ քէնտի քէնտինի տիգթաթօր իլան
էյլէտի վէ քէնտիսինէ մէսուլ օլան պիր գապի-
նէ թէշքիլ էյլէտի: Ճէն. Զիվգօվիչ հէմ պաշ
վէքիլ, հէմ տախիլիյէ նազըրը թային օլուն-
տու: Շիմտիլիք մէմլէքէթտէ ասայիշի սազլա-
մազ իչիւն եալընըչ չարէ պու կէօրիւնիւյօր:
Խրուաթլար պու թէպտիլաթտան մէմնուն տըր-
լար: Զաթէն օնլարըն րէլիսի Սթէֆան Բատիչ
գաթիլ օլունմագտան էվվէլ գրալա պէօյլէ էթ-
մէսինի նասիհաթ էյլէմիշ իտի: Գապինէ
փատիշահըն սարայընտա թէշքիլ օլունույօր:
Ճիւմլէ ասքէրի վէ միւլքիյէ մէմուրլարը, Օր-
թօտօքս, Գաթօլիք վէ Իսլամ րէիս ի րուհանի-
լէր սարայա րէսմի էլպիսէ իլէ կիտիպ թէպրիք
իլէ գապինէնին եէմինինտէ հազըր օլմուշլար
տըր: Յրանսըզ զաղէթալարը եա թէքմիլ ասա-
յիշ օլաճաղընը եա տա պիր իսթիլալ օլաճաղը-
նը թախմին էտիյօրլար: Պու թէպտիլաթ չօզ
մուհիմ սալըլըյօր, զիրա գրալ Յրանսայա կի-
տիպ կէլտիքտէն սօնրա պունա թէշէպիլիւս էյ-
լէտի վէ Պէրլինտէ էօյլէ գանն օլունույօր քի
Լէհիսթան վէ Զէխօսլալագիանըն տախի խա-
պէրի վար տըր: Պու եօլ իլէ Պալգանլարտա
ինկիլիզ Յրանսըզ թէշէսիլի արթտըղը կէօրիւ-
լիւյօր, քի Իթալիա վէ Մաճարիսթանա գարչը
տըր: Եուկօսլալ Գրալ Ալէքզանտրըն տիգթա-
թօրուղու էմրլէրի աթիտէքիլէր տիր: Եհնի
իտարէյէ գարչը նութգ էտէն եա իչլէյէնլէր, օ
Եօլտա քիթապ, կաղէթա նէշը էտէնլէրէ 20 սէ-
նէ եա իտամ ճէզասը վէրիլէճէք: Քէզա Գօմ-
միւնիսթլէր, անարչիսթլէր եա սուր գաստ է-
տէրլէրէ վէ պու կիպիլէրէ մէսքէն եա իլթիճա
վէրէնլէրէ իտամ ճէզասը վէրիլէճէք: Թէրք ի
էշլալ էթմէյի թէշվիլէ էտէնլէր ալթը այ հապ-
սա հիւքմ օլունուր, թէրք ի էշլալ էտէնլէր աս-
քէրէ ալընաճազ տըր: Գրալ գանուն վաղ էտէր,
Ֆէսի էտէր, մէմուրլար թային վէ ազլ էտէր,
իսթէտիյինէ աֆվ էտէր, իլան ը հարպ, սուլհ
էթմէյէ եալընըչ գրալըն հագգը վար, վիւքէլա
եալընըչ փատիշահա մէսուլ տըր: Պու շիմտի-
քի զէմանտէ էն սըզը իսթիպատտ տըր:— Պու

կրկնէլտէ Ավսթրիա տան Մաճարիսթանա ճէպ-
խանէ վէ սիւրահ կէշիւրիւրքէն թուրքումուշ
տըր: Ավսթրիա կէօմրիւք մէմուրլարը ըստթ
կէլէ պիր չօգ սանտըգլար կէօրմիւշէր քի սի-
լահ իլէ տօլու իմիշ:

Մաճարլար քէնտիւրիւնէ փատիշահ օլմագ
իւզրէ սօն Ավսթրիա իմփէրաթօրընըն օլլու 0-
թօնը կէթիւրէճէքլէր տիր: Չօճուգ չիմտի 16
հաշընտա օլուպ՝ գանուկ մուճիպլինճէ զաթէն
պու սինտէ փատիշահ օլույօր: Չօճուգ Մաճար
խօճալար իտարէսի ալթընտա թալիմ օլունու-
յօր:— Բումէնլէր Բուլար իլէ պիր սուլհ ահտ-
նամէսի հափմաղա թէշէպպիւս էտիյօրլար,
Պէսարապիա մէսէլէսինի գապուլ էթտիւմէք
խթէյօրլար: Բումանիա իլէ Պուլղար արասըն-
տա տախի Տօլրուճա մէսէլէսի վար քի օրատա
չօգճա Պուլղարլար սաքին տիրլէր, աճմա Բու-
մէնլէր պիր թազըմ Ուլահլարը օրա հիճրէթ
էթտիւրիյօրլար քի Պուլղարլարը գաշըրսընլար:
Պալղանլարտաքի մէսէլէլէր հալլ օլունմագ չէ-
թին մէսէլէլէր տիրլէր:

Կրանտ Տիւք Նիփօլա, ձարըն աճումասը օղ-
լու վէ հարպտա Բուս օրտուլարընըն պաշ գօ-
մանտանը Ֆրանսատա Բիվիէրատա վէֆաթ էյ-
լէմիշ տիր: Կրան Տիւք 72 հաշընտա օլուպ՝
սաթընճանտան վէֆաթ էյլէտի: 1915տէ Բուս
օրտուլարը Ալամանլարտան մաղլուպ օլտու-
ղունտա ձար ալըր պիր սուլհ իմղալամագ իս-
թէմիշ իսէ տէ Կրան Տիւք օրտու իլէ իսեան
էտէճէլինի պիւրտիմիշ իտի: Էն սօնուկտա Գալ
գասիա ճէպհէսինէ գօմանտան թալին օլուն-
տու: Ինգիլապտան սօնրա պիր վազթ Գըրըմտա
օթուրուպ՝ Սթանպօլա ֆիւրար էյլէտի: Անտէն
Իթալիայա կէլիպ՝ պիրաղ գալտըղտան սօնրա
Ֆրանսայա կէշտի: Գարըսը Գարատաղ փատի-
շահընըն գըզը վէ Իթալիա գրալիշասընըն հէմ-
շիւրէսի տիր: Վէ Բուս թախթընա վարիս սա-
յըլըյօր իտի: Բուս Սօվիէթ հիւքիւմէթի թէք-
րաթ քէօյլիւլէր հազգընտա իֆրաթ Գօմմիւնիզմ
թաթպիւք էթմէյէ պաշլամըշ տըր: Պու Թրօցքի-
նին իտտաասը օլուպ՝ կէչէն սէնէ պու իտտաա
իչլին սիւրկիւն օլտու իտի: Շիմտի հիւքիւմէթ
ճէպրէն չիֆթճիլէրտէն զախիւրէ ալաճագ տըր:
Կէչէն սէնէ պուղտայ հասըլաթը 100 միլիօն քի-
լէ էքսիւք օլմուշ տըր:

Պուլղար հարպիյէ նաղըրը Վուլքօֆ իս-
թիֆա էյլէտի: Վուլքօֆ Մաքէտօնիալը օլուպ՝
Մաքէտօնիա գօմիթէսինէ միւսաստէլի պուլու

նույօր իտի քի տախիմ Սէրպիայա հիւճմ էտիպ
գարշըգլըգ չըգարըյօրլար: Պու Պալղանլարտա
սուլհը թէհիլէյէ գօմագտա տըր: Պիր ալ էվ-
վէլ Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա Պուլղարիսթանա
գուվվէթլի պիր նօթա վէրտիլէր իտի: Պու աղլ
օնուկ նէթիճէսի տիր քի Պալղանլարտա Ֆրան-
սըգ-Ինկիլիզ նուֆուզը ֆաղլա օլտուղունա պիր
իսպաթ տըր:

Թիւրքիստա եէնի հաղըլարըն թաթպիւքիւնէ
գարշը տախի պիր հարաքէթ կէօրիւմիւշ վէ 20
քիշի տէրտէսթ օլունմուշ տըրլար վէ 300 քի-
շի հապա էտիլմիշ տիր: Պու մէսէլէ էսքի Թիւրք
լէրի տէյիլ, եէնիլէրի տէ փէք գըզտըրմըշ տըր:
Մահպուսլար իչիւնտէ սապըգ պաշ վէքիլ Իգ-
դէթ փաշա, Բեամիլ փաշա գատէ Սախտ, Թէվ-
ֆիգ փաշանըն օլլու, Արապ Իգգէտտիւնին թօր-
նու, վէ սաիր նիչէ Թիւրք գապիլթէր վար
տըր: Էն զիյատէ Իսլամ տիւնինէ գարշը օլան
մէսէլէլէր էհալիյի գըզտըրըյօր: Մուսթաֆա
Բէմալ Գուրանը գըսալտըպ 80 պաշ էյլէմիշ
տիր: Ճամիլէրտէ Մուհամմէտին վէ Խալիֆէ-
շէրին իսմիլէրի Լաթին հաղըլարը իլէ հաղըլմա-
լը իմիշ: Բեաղիմ Գարա Պէքիւր փաշա Սթան-
պօլտան էնգարէյէ չաղըրմըշ տըր: Օրտուտան
չօգ գօրգուլույօր:— Թիւրք հիւքիւմէթի Է-
տիրնէ Պուլղար Եպիսկոպոսընը թարտ էյլէմիշ
լէր տիր:— Հիւքիւմէթ Սթանպօլտա Չարիֆ-
հանըն 30 փարշա ափարթմանլարընը գապթ էյ-
լէմիշ տիր:— Եունան Թիւրք մահքէմէսինտէ
տալա կէօրիւլիւյօր: Պօտօսաքիւնին միւլէքի օ-
լան Փէրա Փալաս տախի գապթ օլունմուշ է-
տի: Ֆրանսըգ գուճփանիասը տալա էտիյօր:—
Թիւրքլէր թէյյարէ փիւնգօսընը արթըրըյօր-
լար: Էնգարէ հիւքիւմէթի Անատօլու վէ Մէր-
սին-Ատանա շմէնտըֆէրինի սաթուկ ալմըշ
տըր: Գուլիօնլարըն թէշտիյէսի տախի պիր թէր
թիպէ գօնուլմուշ տըր:

Ամանուլլահ խան ասըլարտան պիր գըսմը-
նը մաղլուպ էտիպ՝ փաթիսթըր գուրթարմըշ
տըր, լաքին հալա Աֆղանիսթան իսեանը տէ-
վամ էտիյօր: Ամանուլլահ ասըլարըն պաղը
շարթլարընը գապուլ էտէճէք իմիշ, չէօյլէ քի
խալահաթլարըն պաղընըն թէքք էտիպ՝ շու-
րա ի տէօվլէթէ մուլլալար գապուլ էտիլէճէք
տիր վէ գըզլար մէքթէպլինտէն վազ կէչէճէք
տիր: Սօն խապէրէ կէօրէ Ամանուլլահ իճրա-
սընա թէշէպպիւս էթտիլի պիւճիւմէլէ իսլահաթ
թոան չիմտիլիք վազ կէչմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Երուսաղեմ Պատրիարքը Գեր. Տ. Եղիշէ Եպս. Դուրեանըն քահանայապետըն 50ինճի սէնէ ի տէվրիյէսի 1929 Հոկտեմբերէ թէսատըֆ էյլէտիյինտէն, Երուսաղէմտէ պիր յանձնախումբ թէշքիլ օլունմուշ տըր, քի Յորելեանը իճրա էյլէսինլէր: Պու մագսէտէ Երուսաղէմտէ պիր քիւթիւպիսանէ պինասը Եափըլըպ՝ Դուրեան քիւթիւպիսանէսի թէսմիյէ օլունաճագ տըր: Դուրեան Սրբազան բուհպանլարըմըզ իշինտէ էն թէմիզ վէ էն մուգթէտիր պիր զաթ տըր: Քէնտիսի շար, իսթիպ, վաիզ վէ մուալլիմ հալինտէ պէօյիւք խըզմէթլէր իֆա էյլէմիշ տիր: Պէլաղէթի, ճիտտիյէթի վէ փաք էօմրիւ անը ճիւմլէյէ սէվկիւլիւ գըլմըշ տըր: Սթանպուլտա չիմտի 52,576 Հայ վար տըր: Պունտան մատա 100 պին Բում Օրթօտօքս, 22 պին Գօթօլիք, 4290 Բողոքական վէ 46,698 Եհնէտի վար տըր: Սթանպուլտա ճէման 447 պին Իսլամ, 243 պին Քրիսթիան վար տըր: Հապէշ իսթանտան Եազըլըյօր քի Հապէշ փատիշահընա իֆթիրա էտէն Տօգթ. Կարապետեան, սախթէքեար պիրի իմիշ: Օրատա իքէն սախթէ սէնէտ, իրըրզըլըզ, աֆիօն գաչագըլըզ կիպի մէսէլէլէրտէն տօլայը ալէյհինտէ 50 տափա աշըլմըշ վէ գրալ աֆիլ էտիպ քէնտինի մէմլէքէթտէն թարտ էյլէմիշ տիր: Պէյրութ քէմփինտէ Եինէ պիր գափղա օլուպ՝ Հայլար պիր պիրինի Եարալամըշլար տըր: Երեւանտան Սար տարապատ ֆապրիգալարը 5520 Թօնօ փամուգ թէմիլլէմիշ տիր: Հայաստանտա կէչէն սէնէ 40 պին սըղըր վէ աթ էօլմիւշ, 950 պին բուպիլ հիւքիւմէթ սիկուրթա պէտէլի վէրմիշ տիր: Սիւրիատա պիր Կաթողիկոսարան Եափըլմասը իշին խուսուսի պիր գօմիթէ թէշքիլ օլունմուշ տըր: Բիլիֆին սէնէվի իճթիմաը Փէնսիլլէնիա հօթէլինտէ ագտ էտիլմիշ տիր: Շիմտիյէ գատար 105 միլիօն տօլար սարֆ էյլէմիշ, 15 միլիօն առէմի գայըրմըշ տըր: Բիլիֆին իտարէսինտէն կէչէն չօճուգլարըն սայըսը 500 պին օլմուշ: 100 պինի թալիմ օլունմուշ: Շիմտի հալա 30 պին չօճուգ Բիլիֆին հիմայէսինտէ տիր քի չօզլարընա չիֆթճիլիք, թէրգիլիք, նաճարըլըզ վէ սաիր սանաաթլար էօյրէտիլմիշ վէ արթըզ քէնտի պաշլարընը գուրթարմըշ տըրլար: Պրն. Տանիէլ Նուրեան պու Եազընտա Նիւ ճէրդինին Նիւարդ չէհրինտէ վէֆաթ էյլէմիշ տիր: Պու 1886տա Ամէրիգայա կէլմիշ օլուպ՝ Միջա-

գետքտէ իճրա էտիլէն ասար ը աթիգա հաֆրիյաթընտա իշթիրաք էթմիշ, Ֆիւնուն ը զարիֆէտէ միւթէխասիս օլուպ, Ամէրիգալըլար արասընտա չէօհրէթ քէսպ էյլէմիշ իտի: Մր. Կարապետ Փափագեան Յունուար 4տէ Նիւ Եօրգ տա վէֆաթ էյլէմիշ տիր: Միւթէվէֆֆա ագգային իշլէրտէ, խուսուսա գալէմի իլէ մուհիմ խըտմէթլէրտէ պուլունմուշ տըր: Չէվճէսի Միսիս Պըրթա (պիր Ամէրիգալը տըր) էրմէնի մէսէլէսինէ տաիր նիշէ նութղար իրատ էյլէմիշ տիր: Նիւ Եօրգտա մուգիմ Լուսաւորչական Հայլար Եազընտա Ուօշինկթըն Հայթստա պիր կիւզէլ քիլիսէ սաթուն ալմըշ օլուպ՝ օրատա Առաքելական քիլիսէնին խըտմէթլէրի իճրա օլունմաղա պաշլամըշ տըր: Վեր. Մ. Կ. փափագեան պու պիր գաչ հաֆթա զարֆընտա Գօնէթիլըթ, Մէսէչուսէգ վէ Նիւ Եօրգ էյալէթլէրտէքի Հայ Աւետ. քիլիսէլէրի վէ ճէմաաթլարը զիյարէթ էյլէմիշ տիր: Վեր. Հ. Յ. Աչճեան Լօս Անկէլէստէքի «Մասիս» քիլիսէսինտէն իսթիֆա էտիպ՝ Շիգակօտաքի Աւետ. քիլիսէնին տալէթինի գապուլ իլէ օրայա կիթմիշ տիր:

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Քիլիսէլէր
Իլմ վէ Տիմ

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Քիթապ ը Մուգատտէսիմ Իլիամլարը
Հաճկըսը Տաիա Մագպուլ

ԵՐՈՒԱՆԴ ՀԱՏԻՏԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Անամ Տէյիլ Ամմա ՏՕԳ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
Տէրալէր Եուվաթը Կ. ՍԹԱՄՊՈԼԼԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻ

Մր. Հուվըր
Աֆգանիսթան
1928տէ էօլէն Մէշիուրլար
1929ա Գալամլար
Ինֆլուէնգայա գարշը Իհթիյաթ
Մալիւմաթ Փարչալարը
Բահիւմանըն Նէշրիմիմ Տէվամը
Վեր. ՀԱՅԿ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԵԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ